

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra obecné lingvistiky

Analýza konceptuální metafory ve vybraných textech britské zpěvačky Dido

magisterská diplomová práce

Autor: Bc. Eva Stručovská

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Zámečník, Ph.D.

Olomouc

2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci „*Analýza konceptuální metafory ve vybraných textech britské zpěvačky Dido*“ vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a veškeré použité zdroje.

V Olomouci

dne 5.5. 2020

Podpis

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Lukášovi Zámečnickovi, Ph.D. za jeho cenné rady, postřehy, názory a připomínky při psaní této diplomové práce.

Obsah

ÚVOD.....	6
2. Definice metafory.....	9
2.1. Metafora vs. Metonymie.....	10
2.2. Metafora vs. Frazém (Idiom).....	11
3. Teorie konceptuálních metafor.....	12
4. PRAKTICKÁ ČÁST – ANALÝZA PÍŠŇOVÝCH TEXTŮ.....	16
5. ANALÝZA TEXTU PÍŠNÍ ZPĚVAČKY DIDO.....	19
5.1. HURRICANESS.....	19
5.2. GIVE YOU UP.....	20
5.3. HELL AFTER THIS.....	22
5.4. YOU DON'T NEED A GOD.....	22
5.5. TAKE YOU HOME.....	23
5.6. SOME KIND OF LOVE.....	24
5.7. STILL ON MY MIND.....	24
5.8. MAD LOVE.....	26
5.9. WALKING BY.....	27
5.10. FRIENDS.....	29
5.11. CHANCES.....	30
5.12. HAVE TO STAY.....	31
5.13. WHAT I'M DOING HERE.....	32
6. ANALÝZA KOMENTÁŘŮ FANOUŠKŮ POD VIDEI K PÍŠNÍM ZPĚVAČKY DIDO NA HUDEBNÍ PLATFORMĚ YOUTUBE.....	34
6.1. HURRICANESS.....	34
6.2. GIVE YOU UP.....	37
6.3. HELL AFTER THIS.....	39
6.4. YOU DON'T NEED A GOD.....	41
6.5. TAKE YOU HOME.....	43
6.6. SOME KIND OF LOVE.....	45
6.7. STILL ON MY MIND.....	47
6.8. MAD LOVE.....	49
6.9. WALKING BY.....	51
6.10. FRIENDS.....	52
6.11. CHANCES.....	54
6.12. HAVE TO STAY.....	56
6.13. WHAT I'M DOING HERE.....	59

ZÁVĚR.....	60
SUMMARY	63
Abstrakt	65
Literatura a zdroje	67
Přílohy	68

ÚVOD

Prostředek, který slouží lidem k dorozumívání se, je primárně jazyk a s ním související komunikace. To, jakým způsobem vnímáme svět, ovlivňuje naše chování, myšlení a způsob používání jazykových znaků a řeči. V našem světě jsme obklopeni určitými objekty, působí na nás různé vjemy a vlivy.

Naše myšlení ovlivňuje naše chování, pomocí jazyka si vytváříme vztahy k ostatním lidem a snažíme si vzájemně porozumět. Jeden z prostředků, jak vyjádřit nějaký stav věci, pocit nebo chování určitého člověka, je použití metafory v mluvené i psané formě. Metafora je určitým způsobem spojená s uměleckým textem, zejména s poezií, ale méně už se předpokládá její využití v každodenní komunikaci. Možná to souvisí s tím, že si v běžné komunikaci ani neuvědomujeme, že jsme použili jako prostředek vyjadřování právě metaforu. Příklad takové poetické metafory můžeme uvést na úryvku básně Odliv od Viléma Závady:

Na slunci jsem nabíjel baterie života
Na horách a v lesích tankoval vzduch do plic
Na smetanově husté trávě popásal své oči¹

Autor v básni nazývá stav odpočinku jako baterii života, stav pobytu v přírodě jako tankování vzduchu do plic a pohled na trávu nazývá jako popásání pro oči, podobnou slast pro dobytek, když se volně pase na pastvinách.

Teorie konceptuální metafor (zkráceně CMT z anglického názvu *Conceptual metaphor theory*) však přichází s názorem, že metafory jsou součástí naší běžné každodenní komunikace a našeho chápání reality. Důležité je také poznání, že metafora není pouze věcí jazyka a slov, ale především souvisí do jisté míry s procesy lidského myšlení.

V našem chápání reálného světa rozlišujeme dva základní typy konceptů, a to koncepty konkrétní a abstraktní. Konkrétní koncepty jsou odrazem naší přímé fyzické zkušenosti. Příkladem tohoto konceptu by byl určitý typ pohybu (plavání, chůze, únik atd.). Abstraktními koncepty nazýváme pojmy jako smutek, láska, nenávist, život atd.,

---

¹ Bauer, Alois, Vrajová Jana: Čítanka 2 pro 3. a 4. ročník středních škol. Olomouc 2003, s. 147.

jelikož s nimi nemáme žádnou fyzickou zkušenost, jsou pouze součástí naší reality. Toto spojení konkrétních a abstraktních konceptů lze pozorovat na následujících dvou příkladech: „Čerstvá fáze rozvolňování restrikcí zavedených kvůli covid-19 se dotýká i školství.“² A dále ve větě „Otevírají se možnosti zejména pro studenty, kteří potřebují složit zkoušku kontaktní formou, například v laboratoři.“³ Jistý počin vlády je propojen s pohybem (se dotýká) a potřeby vzdělávání jsou spojené taktéž s pohybujícími se předměty (otevírají se). Spojením konkrétního a abstraktního poté dokážeme danému pojmu či konceptu porozumět. Toto chápání uskutečníme díky našemu kognitivnímu systému a prostředkem tohoto kognitivního systému se stává konceptuální metafora.

Cílem této práce je analyzovat konceptuální metafory v uměleckém textu, který zde představuje vybrané písně britské zpěvačky Dido, a následně stejným postupem analyzovat metafory v neuměleckém textu, jenž představují komentáře fanoušků pod videi konkrétních písní na hudební platformě YouTube.⁴

Zaměření této práce jsem volila čistě z osobního důvodu, jelikož se mi hudební tvorba britské zpěvačky Dido líbí, a zajímalo mě, jak chápeme použití metafor v písňových textech. K analýze bylo náhodně vybráno zpěvaččino poslední album s názvem *Still On My Mind* z roku 2019, které obsahuje celkem 12 písní a jednu bonusovou píseň. Co se týče jazykové stránky, záměrně byly vybrány anglické texty, jelikož seznam metafor, tzv. Master Metaphor List⁵, na němž se zakládá celá tato analýza konceptuálních metafor, obsahuje dané příklady metafory v angličtině.

Budeme vycházet z předpokladu, že klasické funkční styly, například poetický a hovorový, se od sebe odlišují určitou mírou použití metafory. Tímto zároveň budeme testovat teorii konceptuálních metafor Lakoffa a Johnsona, podle které metafora není výhradně využívána v uměleckém (poetickém) stylu, ale je součástí naší kognice, našeho myšlení a běžné komunikační situace. Za tímto účelem budou porovnávány vybrané texty písní zpěvačky Dido, jako příklad uměleckého

---

² Do obchodu ano, do školy ne. Rozpor udivil rodiče studentů i pedagogické odborníky. Lidové noviny. 2020.

³ Tamtéž.

⁴ Vybrané komentáře byly analyzovány na základě výskytu pod oficiálními videi daných písní zpěvačky Dido na jejím hudebním kanále <https://www.youtube.com/user/Dido/featured>

⁵ Tento seznam je dostupný na adrese <http://araw.mede.uic.edu/~alansz/metaphor/METAPHORLIST.pdf>

(poetického) stylu, a komentáře fanoušků pod videi k vybraným písním, jako příklad neuměleckého (hovorového) stylu.

Následně budou nalezené typy metafor porovnávány kvantitativně (počet použitých metafor) a kvalitativně (druh metafory) ve zvolených textech.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá definicí metafory, rozdíly mezi metaforou a metonymií a metaforou a frazémem. Dále se teoretická část zaměřuje na teorii konceptuální metafory, která byla představena světu Georgem Lakoffem a Markem Johnsonem a ze které tato diplomová práce bude primárně vycházet.

Praktická část se v úvodu zabývá vysvětlením, jakým způsobem budou analyzovány vybrané písně, a následně samotnou analýzou uměleckého a neuměleckého textu.

Při analýze byl jako primární zdroj využit seznam metafor, tzv. Master Metaphor List. Závěr diplomové práce vyhodnocuje dané poznatky z analýzy a kvantitativně i kvalitativně je posuzuje.

2. Definice metafory

Abychom pochopili a dokázali vyhledat v konkrétních uměleckých textech příklady metafory, je zásadní vymezit co je metafora a jak k této problematice přistupovat.

Problematika uchopení metafory je v tom, že metafora není omezena jen na umělecké dílo. Metafora nepředstavuje pouze základní formu obraznosti v umění, ale je produktem obecné kreativní schopnosti lidské psychiky (můžeme ji označit termínem obrazotvornost, i když se tentokrát nejedná pouze o uměleckou tvůrčí obrazotvornost), která se konstituuje v několika rudimentálních sférách lidského bytí, především v oblasti gnoseologické, ontologické, psychologické, sémantické a estetické.⁶

O definici metafory se pokoušel už ve starověkém Řecku Aristoteles (384–322 př. n. l.) ve svém díle Poetika. Zde můžeme najít první úvahy o teorii metafory a její rozpracování. Aristoteles klasifikuje slova na bezpříznaková (jména obyčejná), na dialektismy (jména nářeční), na metafory (jména metaforická), na neologismy (jména nově utvořená) a jazykové tvarové varianty jednoho a téhož slova.

Aristoteles se pokouší zařadit metaforu do širšího estetického a gnoseologického kontextu a dle jeho názoru metafora představuje jeden z nejvýznamnějších prostředků působivé krásné mluvy. Aristotelovy názory na metaforu nepředstavují uzavřený systém, mají spíše podobu někdy rozporných, někdy geniálních postřehů. Jeho podněty sice vyžadují další upřesnění a rozpracování, nicméně v bezprostředně následujícím období nebyly teoretickým myšlením využity.⁷

V Úvodu do řečnictví Marca Fabia Quintiliana (asi 35-96 n. l.) je metafora pouze prostředkem rétoriky, i přes to, že je stále vysoce ceněna. Metafora v tomto období je spíše upozaděna a do popředí vystupují nejvíce rétorické figury a jejich systematizování.

Tato situace převládá přes středověk, renesanci až do 19. století. Teprve na konci 19.století se objevuje opět zájem o metaforu a postupně se ukazuje, že pojetí metafory jako omezeného prostředku rétoriky je nemožné.

Metafora se může dělit dle svých funkcí na stylistické, emocionální a asociativní. Stylistická funkce metafory slouží ke zkrášlení řeči a jazykové formy, kterou se zabývali právě antičtí teoretici. Emocionální funkce klade důraz na

---

⁶ Pavelka, Jirí: Anatomie metafory. Blok, Brno 1982, s. 19.

⁷ Tamtéž, s. 21.

posluchače nebo čtenáře a působení řeči na jeho city a emoce. Stylistická a emocionální funkce představují jednu z nejcharakterističtějších funkcí metafory, avšak nikoli konstituující funkci z hlediska (široce pojaté) literární komunikace.⁸ Důležitá vlastnost metafory spočívá v tom, že vyvolává u čtenáře řetěz psychických reakcí, uvědomuje si sebe sama, svoji subjektivitu a vlastní zkušenosti. Tuto skutečnost lze vymežit jako funkci asociativní.

2.1. Metafora vs. Metonymie

Kromě metafory můžeme v uměleckých dílech rozlišovat i metonymii. V obou případech se jedná o změnu signifikace, jež se změní směrem k signifikaci jiného slova. Rozdíl mezi metaforou a metonymií spočívá v tom, že se při metonymii název jednoho objektu nahradí názvem druhého objektu, s nímž je objekt spojen jistými souvislostmi, zatímco v případě metafory je výraz jednoho předmětu přenesen na označení jiného předmětu, který s prvním není spjat žádnými souvislostmi, nýbrž pouze podobností, bližší nebo vzdálenější.⁹ Příkladem takové metonymie by mohla být věta *Rád poslouchal Mozarta*, kdy slovo *Mozart* představuje hudební skladby od Wolfganga Amadea Mozarta.

Metafora se objevuje poměrně častěji než metonymie. Zejména se jedná o víceslovné výrazy adjektivní a substantivní, které jsou exocentrické. Srov. *je nepopsaný papír* (angl. He is very wet blanket), je živé stříbro (he is a very live wire). Exocentričnost jmenných frází je zřejmá: *Pavel je papír, *Pavel je stříbro jsou nepřipustné věty v češtině (srov. ale Pavel je zlato, kde výraz zlato se užívá metaforicky bez adjektiva). Z toho současně plyne, že metafora je živá zejména v některých stylových oblastech, při tvorbě nových významů.¹⁰

Častým případem, který se pojí s užitím metafory, je antropomorfizace, kdy se pro určité výrazy používají názvy částí lidského těla např. angl. the neck of the bottle (= hrdlo láhve), the mouth of the river (= ústí řeky), the lungs of a town (= plíce města), nebo se objevují ve významu abstraktním např. angl. warm reception (= vřelé přijetí), angl. bitter feeling (= hořký pocit), angl. to throw light (= osvětlit problém).

---

⁸ Tamtéž, s. 27.

⁹ Palek, Bohumil: *Základy obecné jazykovědy*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1989, s. 136.

¹⁰ Tamtéž.

2.2. Metafora vs. Frazém (Idiom)

V procesu hledání metafor v textech je také důležité odlišovat metaforu od frazému, resp. idiomu. Frazém je ustálené spojení slovních tvarů, v němž alespoň jeden tvar má jedinečnou funkci a význam spojení není přímo odvoditelný z významů tvarů (např. mít obě ruce levé).¹¹

Je to jednotka formální a funkční frazeologie. Frazeologie je tedy soubor frazému ve slovní zásobě určitého jazyka.

Od metafor se frazém a idiom liší v tom, že tyto dva výrazy jsou jedinečným spojením minimálně dvou prvků, z nichž některý (popř. žádný) nefunguje stejným způsobem v jiném spojení (resp. více spojeních), popř. se vyskytuje pouze ve výrazu jediném (resp. několika málo).¹² Například frazém *Byl páté kolo u vozu* nefunguje ve spojení *Byl druhé/třetí kolo u vozu*.

Metafora je tedy přenesení významu na základě vnější podobnosti denotátů týkající se tvaru (např. zub pily), barvy (např. křídový obličej), umístění (např. čelo závodu), rozsahu (např. kapka štěstí), funkce (např. hlava rodiny).¹³

Jak bylo již výše uvedeno, metafora představovala spíše pojmy básnické obraznosti a řečnických obrátů, jenž se vyskytují v uměleckých textech. Je ale třeba si uvědomit, že metafora se objevuje i v běžné každodenní komunikaci. S odlišným pohledem na metaforu přichází až koncem dvacátého století George Lakoff a Mark Johnson ve svém díle *Metafory, kterými žijeme* (*Metaphors We Live By*, 1980).

---

¹¹ Lotko, Edvard: Slovník lingvistických termínů pro filology. Olomouc 2003, s. 38.

¹² Čermák, František: Frazeologie a idiomatika česká a obecná. Karolinum. Praha 2007, s. 31.

¹³ Lotko, Edvard: Slovník lingvistických termínů pro filology. Olomouc 2003, s. 72.

3. Teorie konceptuálních metafor

Americký lingvista George Lakoff a jeho kolega Mark Johnson vnímají metaforu jako součást běžné každodenní komunikace. Je součástí nejen jazyka, ale i myšlení. My jsme naproti tomu zjistili, že metafora prostupuje celý náš každodenní život, a to nejenom v jazyce, nýbrž i v myšlení a činnosti. Náš obyčejný pojmový systém, v jehož rámci jednak myslíme, jednak i jednáme, má v podstatě metaforickou povahu.¹⁴ V jejich pojetí není metafora primárně vnímána jako jev jazykový, ale konceptuální. V metaforách mluvíme a zároveň i myslíme. Jedná se o antropocentrický přístup, kdy zdrojem jazykových významů a myšlení je lidská tělesná zkušenost. Důležitá je i obraznost a představová schémata typu nádoba, část, celek nebo spojení. Tento antropocentrický přístup je součástí kognitivní lingvistiky a do tohoto směru se řadí, mimo jiné, i lingvisté George Lakoff s Markem Johnsonem.

George Lakoff je představitel americké lingvistiky působící na kalifornské univerzitě v Berkeley. Během své vědecké kariéry zkoumal generativní a transformativní gramatiku a podílel se také na vzniku generativní sémantiky. Základem pro tuto práci, ve které budu analyzovat texty písní, bude teorie konceptuálních metafor vycházející z Lakoffova a Johnsonova díla *Metaphors We Live By* (1980; česky *Metafory, kterými žijeme*; 2002). Společně s dalším dílem *Women, fire and Dangerous Things* (1987; česky *Ženy, oheň a nebezpečné věci*; 2006) patří ke stěžejním pracím v rámci světové kognitivní lingvistiky. Koncept metafor a matematiky spojuje Lakoff ve své další publikaci s názvem *Where Mathematics Come From* z roku 2000. Hlavní myšlenkou díla je metaforický koncept nekonečnosti, který se společně s matematikou vzájemně prostupuje. V poslední době se George Lakoff věnuje i otázkám politickým, zejména analýze politického diskurzu. Mark Johnson, druhý z autorů díla *Metafory, kterými žijeme*, ze kterého bude tato práce primárně vycházet, je lingvista a profesor na katedře filozofie na univerzitě v Oreganu. Věnuje se zejména kognitivní vědě a kognitivní lingvistice, ale i publikační činnosti s filozofickými tématy.

Konceptuální metafora poukazuje zejména na to, že se myšlení o konkrétních jevů přenáší z jedné oblasti do druhé. První oblast konceptuálních metafor nazývá Lakoff s Johnsonem jako oblast zdrojovou (do této oblasti patří nejčastěji smyslové vnímání, tělesnost a lidská každodenní zkušenost). Oblast zdrojová se poté přenáší do

---

¹⁴ Lakoff, George a Johnson, Mark: *Metafory, kterými žijeme*. Host. Brno 2002, s. 15.

oblasti cílové, kam můžeme zařadit jevy abstraktního charakteru – emoce, sociální vztahy, kognitivní procesy. Metafora představuje v rámci kognitivní lingvistiky právě jev kognice, její realizace v modu jazyka je až sekundární.

V knize *Metafory, kterými žijeme* dělí Lakoff a Johnson metafory do tří základních skupin, a to na metafory strukturní, orientační a ontologické.

Metafory strukturní jsou případy, kdy jeden pojem je metaforicky strukturován na základě druhého pojmu. Autoři tento typ strukturní metafory demonstrují na příkladech *spor/argumentace* je válka a *čas jsou peníze*. Ve sporu/argumentaci můžeme skutečně vyhrát nebo prohrát. Člověka, s nímž tento spor/argumentaci vedeme, vidíme jako protivníka. Útočíme na jeho pozice a bráníme své vlastní. Získáváme a ztrácíme půdu. Jisté strategie plánujeme a také jich používáme. Zjistíme-li, že se naše pozice nedá hájit, můžeme ji vyklidit a zaujmout novou výchozí útočnou linii. Mnoho věcí, které ve sporu/argumentaci *děláme*, je zčásti strukturováno s pomocí pojmu války. Nejde tu ovšem o fyzickou bitvu, jde o bitvu verbální a ve struktuře polemiky a sporu – útok, obrana, protiútok atd. – se to pak odráží. V tomto smyslu je metafora *spor/argumentace* je válka jednou z takových, kterou v naší kultuře žijeme; ona strukturuje činnosti, které konáme, když vedeme spor/argumentaci.¹⁵ Příkladem takové metafory mohou být věty typu *Zaútočil* na jeho slabiny; *Napadl* každý jeho argument nebo V této debatě nebyl nikdy *poražen*. Tyto výrazy vytvářejí systematický způsob řeči o bitevních aspektech sporu a argumentace. Další strukturní metaforický pojem, kteří autoři zmiňují, je *čas jsou peníze*. Příkladem této metafory jsou věty *Investoval* do opravy spoustu času; *Naložím* se svým časem efektivně nebo *Věnoval* mi svůj *drahocenný* čas. Čas je v naší kultuře cenným zbožím. Je to omezený rezervní zdroj prostředků, kterého využíváme k dosažení svých cílů.¹⁶ Čas chápeme jako něco, co můžeme věnovat, rozpočítat, s čím můžeme naložit, plýtvat nebo co se dá utrácet.

Čas jsou peníze, čas je omezený zdroj a čas je cenné zboží – to všechno jsou metaforické pojmy. Jsou metaforické proto, že využíváme svých každodenních zkušeností s penězi, omezenými zásobami a cenným zbožím, abychom jimi konceptualizovali čas.¹⁷

---

¹⁵ Lakoff, G. – Johnson, M.: *Metafory, kterými žijeme*. Host. Brno 2002, s. 16–17.

¹⁶ Tamtéž, s. 20.

¹⁷ Tamtéž, s. 20 – 21.

Metaforické pojmy čas jsou peníze, čas je omezený zdroj a čas je cenné zboží vytvářejí jednotný systém založený na subkategorizaci, protože v naší společnosti jsou peníze omezeným zdrojem prostředků a omezené zdroje jsou cenným zbožím. Tyto subkategorizační relace jsou příznačné pro důsledkové vztahy mezi metaforami: z metafory čas jsou peníze vyplývá, že čas je omezený zdroj, a z toho zase plyne, že čas je cenné zboží.¹⁸

Druhým typem metafor jsou metafor orientální. Ty se liší od metafor strukturních tím, že organizují celý systém pojmů, a to všechny vůči sobě navzájem. Většina orientačních metafor se orientují v prostoru, například nahoru – dolů, směrem k – pryč od, vpředu – vzadu či centrální – periferní. Tyto pojmy jsou motivovány nejen kulturně, ale i fyzicky. Orientální metafor dávájí pojmu prostorovou orientaci; například *šťastný je nahoře*. Ta okolnost, že pojem *šťastný* je orientován *nahoru*, vede pak v češtině k výrazům jako „nálada se mi dnes *zvedla*“.¹⁹ Protikladem ke *šťastný je nahoře* je metafora *smutný je dole* (např. *Upadl jsem do těžké deprese. Sáhl si na dno svých sil. Moje nálada klesla na bod mrazu.*).

Autoři v závěru v kapitole o orientačních metaforách shrnují, mimo jiné, tento typ metafor tak, že mezi různými prostorově orientovanými metaforami existuje celková vnější systematičnost, již je vymezena jejich vzájemná koherence. Tak např. *dobrý je nahoře* dává orientaci *nahoru* všeobecné dobré kondici, přičemž je tato orientace koherentní se speciálními případy jako *šťastný je nahoře*, *zdravý je nahoře*, *živý je nahoře*, *autorita je nahoře*. *Postavení je nahoře* je koherentní s *autorita je nahoře*.²⁰

Třetím typem metafor jsou metafor ontologické. Jsou založené na substancích a entitách, na které můžeme v řeči odkazovat. Ontologické metafor slouží různým účelům a různé druhy existujících metafor jsou odrazem těch druhů účelů, kterým slouží.²¹ Podobně jako u orientačních metafor jsou metafor ontologické úzce spjaté s fyzickými objekty – nádoby (container), území, zorné pole, ale i děje a stavy. Ontologických metafor užíváme k tomu, abychom porozuměli událostem, činnostem, dějům a stavům. Události a činnosti jsou konceptualizovány metaforicky jako objekty, děje jako substance a stavy jako nádoby.²²

---

¹⁸ Lakoff, G. – Johnson, M.: *Metafor, kterými žijeme*. Host. Brno 2002, s. 21.

¹⁹ Tamtéž, s. 26.

²⁰ Tamtéž, s. 31.

²¹ Tamtéž, s. 40.

²² Tamtéž, s. 45.

Lakoff a Johnson řadí k ontologickým metaforám i personifikaci, jež specifikuje fyzický objekt jako lidskou bytost např. *Chřipka ho nakonec dostihla. A roky ubíhaly dál.*

Personifikace je obecná kategorie, která pokrývá velmi široké pásmo metafor, z nichž každý vybírá různé aspekty člověka nebo způsobů přístupu k člověku. Všechny mají něco společného: jsou to extenze ontologických metafor a umožňují nám dávat jistý smysl jevům v našem světě v lidských termínech – tedy v kategoriích jimž jsme schopni porozumět na základě našich vlastních motivací, cílů, činností a charakteristik.²³

S metaforou je i úzce spojená metonymie, která je autory také zmiňována. Metonymii charakterizují jako entitu, jež odkazuje na jinou, která má vůči ní jistý vztah. Pozornost je věnována i zvláštnímu případu, které se v tradiční rétorice říká synekdocha. Jde o případ, kdy část zastupuje celek. Jedná se o příklady typu Už dočetl *Čapka* (= dílo od spisovatele Karla Čapka). *Praha* letos hostí světový tenisový turnaj (= lidé z organizačního týmu). Metonymické pojmy strukturují náš jazyk, včetně našeho myšlení, postojů a činností. Metafora ani metonymie nejsou nahodilé pojmy, nýbrž jsou systematické. Jsou zakotvené v naší zkušenosti, s relací částí k celku. Lakoff s Johnsonem zmiňují také kulturní a náboženskou symboliku a uvádějí příklad holubice jako Ducha svatého. Holubice je pták, kterého pojmáme jako něžného, mírného a krásného, který má své prostředí na obloze, jež v metonymii zastupuje nebesa. Z toho vyplývá, že kulturní a náboženský systém je do své povahy metaforický a symbolická metonymie je taktéž zakotvena v naší fyzické zkušenosti.

---

²³ Lakoff, G. – Johnson, M.: *Metafory, kterými žijeme*. Host. Brno 2002, s. 48.

4. PRAKTICKÁ ČÁST – ANALÝZA PÍSŇOVÝCH TEXTŮ

Při rozboru uměleckých textů nás budou zajímat konceptuální metafory, jejich druhy a konkrétní počet. Dříve, než začneme s určováním metafor v textech, je potřeba vysvětlit, jakým způsobem budeme postupovat, a čím se budeme při analýze řídit.

ZDROJ – CÍL

Autor knihy *Metaphor – practical introduction* (2010) Zoltan Kovecses zmiňuje při analýze metafory tzv. mapování (mapping). Konceptuální metafora, která je zdrojem metaforických výrazů se nazývá zdrojová doména, zatímco konceptuální doména, jak je tímto způsobem chápána, se nazývá cílová doména. Na základě jedné domény popisujeme jinou doménu. Lásky, život, myšlenky, společenské organizace atd. jsou cílové domény, zatímco zdrojovou doménu představují např. válka, jídlo, rostlina, budova.

Pro znázornění mapování metafory ze zdroje na cíl uvedeme schéma SOCIAL ORGANIZATIONS ARE PLANTS, jež vychází z Kovecsese (2010, s. 10). Jedná se o metafory typu Tato firma se rychle *rozrostla*. Ve městě *vyrostlo* nové obchodní centrum. Tvrdá dřina přinesla své *ovoce*. atd.

ZDROJ: ROSTLINA, RŮST	CÍL: SPOLEČENSKÁ ORGANIZACE
rostlina	Organizace
část/části rostliny	Část/složka organizace
růst/vývoj rostliny	rozvoj/vývoj/růst organizace
odstranění části rostliny	zredukovat/snížit část organizace
kořen rostliny	vznik/počátek organizace
rozkvět	rozkvět organizace/nejúspěšnější období
ovoce nebo plodiny	příznivé důsledky

V těchto konkrétních příkladech si můžeme povšimnout, že složky rostlin (části, kořeny, plody atd.) systematicky odpovídají základním prvkům společenských organizací a slova, která souvisejí s rostlinami a jejich vývojem, se používají taktéž

systematicky i ve spojení s organizacemi. Například slovo *rozkvět* má u rostlin význam dosažení určitého stádia, jež je vrcholem a cílem daného organismu. Rozkvět představuje něco pozitivního, čeho se podařilo dosáhnout. U společenských organizací má rozkvět taktéž kladný význam. Větou *Firma nyní prožívala rozkvět a prodávala velké množství dřevěných výrobků* rozumíme to, že dané firmě se v určité době daří a je úspěšná.

Jak tedy můžeme poznat metaforu? Především musíme znát systematická zobrazení mezi zdrojovou a cílovou doménou. Jak již bylo výše řečeno, použití metafory v běžné každodenní mluvě předpokládá, že tuto operaci děláme nevědomě, téměř automaticky. Pokud však známe konceptuální metaforu, používáme lingvistické výrazy, které ji odrážejí tak, že neporušujeme mapování, která jsou pro jazykovou komunitu běžně upravována. Jinými slovy, žádný prvek b nemůže být mapován na jiný prvek a. Jazykové výrazy používané metaforicky musí odpovídat zavedeným mapováním nebo korespondencím mezi zdrojem a cílem.²⁴

POSTUP PŘI ANALÝZE METAFORY

Při analýze je potřeba nejdříve rozpoznat metaforické výrazy, kterými se jednotlivé metafory v konkrétním textu uskutečňují. Je tedy nutné odlišit metaforické položky od nemetaforických. Skupina vědců Pragglejaz navrhla určitý postup, kterým můžeme identifikovat metafory. Tento proces nazvala metaforický identifikační postup (MIP). Základ tvoří několik bodů:

1. Nejdříve je nutné si přečíst celý text, abychom pochopili obecný význam konkrétního textu.
2. Následně určit lexikální jednotky v textu.
3. a) Pro každou lexikální jednotku v textu je nutné stanovit její význam v kontextu, tj. kontextový význam a zohlednit co přichází před a po lexikální jednotce.

b) Pro každou lexikální jednotku určit, zda má v současných souvislostech základnější význam než v jiném kontextu. Tyto základní významy bývají:

- konkrétnější (je snazší si představit to, když něco vidíme, slyšíme, cítíme, ochutnáme).

---

²⁴ Kovecses, Zoltan: *Metaphor – practical introduction*. Oxford, 2010, s. 10.

- souvislé (propojené s tělesnou činností).
- přesnější (na rozdíl od těch nejasných).
- historický starší.

c) Pokud má lexikální jednotka současný význam v jiných kontextech než v daném kontextu, rozhodneme, zda kontextový význam kontrastuje se základním významem, ale zároveň ho lze ve srovnání s daným kontextem pochopit.

4. Pokud ano, můžeme označit tuto lexikální jednotku jako metaforickou.

Tento postup může být vysvětlen na konkrétní větě *Sáhl si na dno svých sil*. Tato věta předpokládá, že je součástí nějakého textu a v kontextu je interpretován jako život nějakého člověka.

Z této konkrétní věty lze určit konkrétní lexikální jednotky, a to slova *sáhl, si, na, dno, svých* a *sil*. Z těchto slov lze vyvodit, že se jedná o člověka mužského pohlaví (on), sloveso *sáhl si* je možné vnímat jako fyzický kontakt, podstatné jméno *dno* označuje nějaký prostor, směr dolů, něco, co je vnímáno jako negativní, to špatné, co je dole. Ve spojení se slovem *síla* je věta *Sáhl si na dno svých sil* interpretována záporně. Jde o člověka, který si prožil něco nepříjemného, špatného a vyjadřuje určitý stav v životě. Jedná se o kontextové lexikální jednotky, které mají základní a kontextový význam. *Sáhnout si na dno* lze označit jako slova metaforicky použitá, jelikož jde o přenesený význam. *Sáhnout si* je základní význam představující fyzický kontakt a spolu se slovem *dno* přechází do určitého kontextového významu, a to prožít něco negativního, nepříjemného.

5. ANALÝZA TEXTU PÍSNÍ ZPĚVAČKY DIDO

V této části práce se budeme věnovat analýze písňových textů britské zpěvačky Dido Florian Cloud de Bouneville O'Malley Armstrong, která je v hudebním světě známá jako Dido. Zpěvačka, která se žánrově pohybuje mezi popem a folkem, je držitelkou ceny BRIT Awards, jež se každoročně uděluje hudebním umělcům. Zpěvačka působí na hudební scéně od roku 1999, kdy vydala své první album *No Angel*, následovalo album *Life for Rent* z roku 2003, poté deska *Safe Trip Home* v roce 2008 a o pět let později album *Girl Who Got Away*. Na další desku si fanoušci Dido museli počkat šest let, do roku 2019.

K analýze písňových textů bylo vybráno jedno studiové album, konkrétně album *Still On My Mind* z roku 2019, kde se nachází celkem 13 skladeb. Výzkum tedy bude proveden kvalitativně, nikoliv kvantitativně. Jedná se o skladby psané v anglickém jazyce, je tedy třeba zohlednit i překlad do češtiny.

5.1. HURRICANESS

Metaforický výraz „*Let me face, hurricaness*“ (v překladu nech mě čelit), je projevem metaforu PSYCHICKÉ SÍLY JSOU FYZICKÉ SÍLY. Nějaká osoba se potýká s problémem, který vychází z naší psychiky, a tudíž je potřeba i fyzická síla, abychom se přes daný problém dokázali přenést. V písni slovo *hurricaness* (hurikán) představuje metaforu jako negativní sílu, které člověk musí čelit. Když mluvíme o tom, že něčemu čelíme, myslíme tím, že napneme všechny fyzické i psychické síly, abychom se s určitým stavem vyrovnali.

Další metaforický výraz představuje „*and time will make us some ways less and some ways more*“ (a čas nás učiní více či méně přizpůsobivějším) a je řazený k metafoře ČAS JE ZMĚNA, ČAS JE TEN, KTERÝ DĚLÁ ZMĚNY. Čas představuje pro lidstvo nějakou omezenou dobu, připomíná nám, že je pro nás vyšetřen konkrétní úsek a vlivem času se i často rozhodujeme a přizpůsobujeme mu náš život.

Dále metaforický výraz, jenž se objevuje ve větě „*as the world passes by and I wanna think but not to say*“ (zatímco svět bude ubíhat a chci přemýšlet, ale nic neříkat), je příkladem PERSONIFIKACE, tedy stavu, kdy neživým věcem přiřadíme vlastnosti typické pro živé objekty. Slovní spojení *svět bude ubíhat* můžeme definovat

jako personifikaci. Zároveň je zde nějaká osoba, která vnímá určitým způsobem svět, přemýšlí o různých objektech v něm, což nás přivádí k metafoře MYŠLENKY JSOU VNÍMÁNÍ, CHÁPÁNÍ.

Typ metafory EMOCE JSOU PROSTŘEDKEM K POHYBU NEBO ČINNOSTEM se objevuje v části textu *Let me not turn away from happiness or pain, just not to run away, in my heart and in my head* (Nenech mě, abych se odvrátila od štěstí nebo bolesti, hlavně neutéct pryč, v mé hlavě a mém srdci). Člověk je osoba, která vnímá určité emoce (štěstí, bolest), jež nás nutí v danou chvíli jednat a vykonávat činnosti v určitém emočním stavu, ve kterém se zrovna nacházíme. Emoce tedy ovlivňují naše činy.

5.2. GIVE YOU UP

Píseň *Give you up* je o dívce, která se rozešla se svým přítelem a v textu pojednává o tom, že se s rozchodem vyrovnala a s daným člověkem už ji nic nespojuje. V této písni se vyskytují ve větší míře metafory týkající se lásky a emocí, které jsou vyvolány rozchodem s blízkým přítelem. Zejména LÁSKA JE VÁLKA, LÁSKA JE CESTA, další metafory souvisí s emocemi, jež žena prožívá, a s myšlenkami, když se zamýšlí nad rozpadlým vztahem – EMOCE JSOU ZJIŠTĚNÍ, EMOCE JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA, MYŠLENKY JSOU OBJEKTY, MYSL JE TĚLO.

Už v samotném názvu *Give you up* (vzdát se) se vyskytuje metafora LÁSKA JE VÁLKA. Citový vztah je zde vnímán jako určitý boj. Válka představuje stav, kdy mezi sebou lidé bojují, a na konci každého boje se jeden musí vzdát. Po rozchodu se daná dvojice stala nepřáteli, jež se vzdali svých citů a rozhodli se, že nadále již nebudou pokračovat ve společném vztahu. První metaforu, kterou jsem zaznamenala, jsem objevila ve větě „*you don't, you don't get under my skin, no more. No, it's gone, it's gone* (už se mi nedostaneš pod kůži, ne, je to pryč, je to pryč). Slovní spojení *už se mi nedostaneš pod kůži* představuje typ metafory OVLÁDÁNÍ JE AKTIVNÍ. Dívka, jež se rozešla se svým přítelem, je ve stavu, kdy určitým způsobem musí ovládat své emoce, tudíž její ovládání je aktivní. Její pocity vyjadřují, že dané osobě už nechce podlehnout a být ovládána. Věta *ne, je to pryč, je to pryč* vyjadřuje určitou cestu, která dvojice ušla, ale nyní se přerušila a jejich vztah už nepokračuje dál, tudíž je pryč. Slovem *pryč* vyjadřujeme, aby se někdo vydal odlišnou cestou nebo směrem,

kterým jdeme my sami. Typ metafory, jenž z této věty vyplývá, můžeme nazvat LÁSKA JE CESTA.

Dalším typem metafory, která se v písni vyskytuje, je MYŠLENKY JSOU OBJEKTY. Konkrétně se objevuje ve větě *I ain't thinking about you no more* (už na tebe nemyslím). V tomto případě představuje objekt člověka, na kterého dívka dříve myslela, ale po rozchodu na něj již nechce myslet. Její přítel byl určitý objekt v její mysli a nyní myšlenka na něj už pro dívku nic nepředstavuje.

Výraz vyplývající z věty *I found a way to let you go* (našla jsem způsob, jak tě nechat jít) je typem metafory LÁSKA JE CESTA. Milostný vztah, který představuje slovo láska, můžeme připodobnit k cestě, po které milenci společně jdou, ale v určité době se jejich cesty rozejdou. Jeden člověk opustí druhého a nechá ho jít odlišnou cestou, tzn. že dvojice už spolu nebude tvořit pár.

Dále se v této písni vyskytuje typ metafory MYSL JE TĚLO, kterou můžeme najít ve větě *A broken mind* (zlomená mysl). V tomto případě je mysl připodobňována k tělu a jeho částem (např. ruka, noha), jež mohou být zlomené. Verbum zlomit představuje děj, kdy se určitá část dostane do jiné pozice nebo stavu. Zlomená mysl může být popsána jako situace, kdy člověk již nemůže myslet na určitý objekt, a tedy se vrátit do původního stavu.

Typ metafory LÁSKA JE VÁLKA se znovu objevuje ve slovním spojení *I'm giving up, I'm giving up I'll give you up* (vzdám se, vzdám se, vzdám se tě). Vysvětlení této metafory jsem již popsala výše.

Projevem další metafory LÁSKA/EMOČNÍ STAV JE OBJEKT je výraz *the cracks on the wall* (trhliny ve zdi) a *the lines won't fade* (řádky nezblednou) ve větě *Got your picture covering up the cracks on the wall, but the lines won't fade*. Trhliny jsou připodobňovány k emočnímu stavu dívky. Tyto trhliny představují překážky ve vztahu a zeď poté představuje jejich vztah. Slova řádky/linie poté mohou být metaforou ke vzpomínkám a událostem, jež prožívali dva lidé, a na které nelze jen tak zapomenout.

Dále se v textu písně vyskytuje výraz *didn't think that I would be missing you at all* (nemyslela jsem si, že bys mi měl vůbec chybět). Tento výraz můžeme zařadit k typu metafory EMOČNÍ STAVY JSOU ZJIŠTĚNÍ. Dívka ve vztahu prožívá určitý emoční stav a po rozchodu s přítelem zjišťuje, že ji nakonec daná osoba nechybí a dokáže se přes to přenést, což byl možná i důvod jejich odcizení.

Projevem metafory EMOCE JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA je věta *It's gonna rip your heart out* (vyrve ti to srdce). Srdce představuje věc, která je spojena s určitými emocemi (většinou se jedná o lásku nebo milování), jež je součástí lidského těla a nachází se uvnitř něj.

5. 3. HELL AFTER THIS

V této písni jsem upozorovala tři metafory. Text pojednává o pocitech, které člověka přepadnou, když jej opustí blízký člověk. V písni převládají ale kladné pocity, jelikož daný člověk, poté, co si prošel vztahovým peklem, cítí znovu šanci na lepší život. První výraz, kde se metafora objevuje, je *fall in love* (zamilovat se) a odkazuje na typ metafory STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Zamilování je stav, kdy zjišťujeme, že k někomu cítíme určitou blízkost, sympatie a fyzickou přitažlivost.

Druhý metaforický výraz *If I'm going to hell* (když jdu do pekla) je vyjádřený v metafoře AKCE JSOU POHYBY, nebo bychom také mohli hovořit o ORIENTAČNÍ METAFOŘE – DOBRÝ JE NAHOŘE, ŠPATNÝ JE DOLE. Peklo je v lidském společenství vnímáno jako „negativní místo“, pro křesťanskou kulturu představuje místo, kde skončí po smrti hříšní lidé, naopak nebe či ráj jsou místa vnímána v pozitivním slova smyslu, jelikož zde se člověku dostane odpuštění za své hříchy. Třetím metaforickým výrazem je věta *It's time for change* (Je čas na změnu), jenž vyplývá z metafory ČAS JE TEN, KDO DĚLÁ ZMĚNU. O tomto typu jsem se již zmiňovala v písni Hurricaness.

5. 4. YOU DON'T NEED A GOD

Píseň *You don't need a God* je čtvrtým textem z alba. Motiv této skladby je smysl života, lidská existence a svoboda. Výraz *I'm hell stuck still by a side of something* (Stále jsem v pekle po boku něčeho) je projevem k metafoře STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Peklo zde opět představuje negativní konotaci a je metaforou k místu, stavu nebo pocitu, jenž vyplývá ze špatné situace. Někdo zjišťuje, že se ocitá v ne příliš dobré situaci či stavu.

Další metaforou, jež se v textu vyskytuje, je typ AKCE JSOU POHYBY, o které jsem se již zmiňovala výše. Tato metafora je v písni zastoupená výrazem *Send me absolutely elsewhere, take me absolutely right here* (Pošli mě úplně jinam, vezmi

mě sem). Opět se jedná o nějakou akci, jež je vyvolaná pohybem. Poslat něco/někoho, vzít něco/někoho jsou lexikální prostředky, kterými můžeme vyjadřovat mimo jiné nějaký pohyb, který vyvolává určitou aktivitu.

Dále pozorujeme ve větě *You don't need a God to stay out here* (nepotřebuješ boha, aby tu zůstal) odkaz k metafoře, která se již v této písni objevila, a to STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. V kontextu písně tato metafora vyjadřuje stav člověka, který zjišťuje, že nepotřebuje, aby tu s ním bůh zůstal.

5. 5. TAKE YOU HOME

Samotný název další písně vyjadřuje metaforu AKCE JSOU POHYBY nebo STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Z výrazu *take you home* (vezmu tě domů) vyplývá, že slovo domů pomocí metafory může odkazovat na určité místo nebo i pocit či stav. V lidském společenství je většinou slovo domov spojený s pocitem bezpečí, lásky nebo spjatý s určitými rodinnými vazbami. Výraz vzít někoho/něco vyjadřuje pohyb a ve spojení s domovem můžeme hovořit o stavu umístění, zakotvení na nějakém místě. Další metaforou, se kterou se v písni setkáváme, je ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU vyjádřená větou *but I can't seem to find my way home* (ale nemůžu najít cestu domů). Slovo cesta vyjadřuje nějaký směr, po kterém se daný člověk v životě ubírá, ale nyní se dostal do situace, kdy nemůže najít východisko. Aby tento stav změnil, musí se například obrátit a hledat jiný směr, jiné řešení pro situaci, ve které se nachází.

Metaforu ZMĚNA JE POHYB můžeme najít ve výrazu *Move to slow, we didn't see a change* (pohybovali jsme se pomalu, proto jsme neviděli změnu). Tato píseň líčí pocity člověka, který si chce užívat života a možností, které mu dává, ale neuvědomí si, že se mění a tyto možnosti ho postupně ovlivňují. Člověk poté musí znovu hledat cesty k sobě samotnému. V tomto případě je pomalý pohyb metaforou k pocitům, jež zažíváme, když máme kolem sebe tolik možností, a změna představuje stav, kdy člověk zjistí, že se sám sobě odcizuje.

Dále se v písni objevuje věta *Sun is hanging low across the street* (Slunce se sklání nízko nad ulicí), jež vyplývá z metafory VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA. Slunce souvisí s počasím a je součástí klima a má vliv i na vnější podmínky světa. V určitých podnebních pásích znamená slunce začátek dne a s jeho západem je den

ukončen. V tomto případě může být sklánějící se slunce metaforou konce nebo ukončení.

5. 6. SOME KIND OF LOVE

Tato píseň pojednává o ztrátě člověka, kterého milujeme, a pocitech, jenž přicházejí, a my cítíme, že už nikdy nic nebude jako dřív. Metafora MYŠLENKY JSOU JÍDLA/POKRMY vyplývá z věty *When we lose what we love, don't think anything will ever taste the same* (Když ztratíme, co milujeme, myslíme si, že už nic nebude chutnat stejně). Pokud se někdo zamiluje do nějaké osoby, jeho myšlenky se částečně zaobírají danou osobou. Chuťové smysly jsou většinou spojené s nějakou potravou nebo jídlem, v tomto případě je chuť spojená s myšlenkou na konkrétního člověka.

Další metaforou, kterou můžeme v písni najít, je STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Tento typ metafory se objevuje ve výrazu *The songs hadn't changed, every note just the same* (Ty písničky se nezměnily, každá nota je přesně taková, jaká byla). Slova *písničky* nebo *nota* mohou metaforicky odkazovat na nějaký stav či postavení člověka, jenž došel k určitému zjištění, a to, že vše zůstalo neměnné.

5. 7. STILL ON MY MIND

Text písně pojednává o bolestném rozchodu dvou lidí a našla jsem zde celkem jedenáct metafor. Již z názvu *Still on my mind* (stále v mé mysli) vyplývá metafora MYŠLENKY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Pokud na někoho nebo na něco myslíme, naše myšlenky řídí do určité míry mozek, jenž je vnitřní součástí lidského těla a je centrem nervové soustavy. Z metaforického hlediska jsou myšlenky umístěné v konkrétní části lidského organismu. Ve výrazu *I was brave, free of love* (byla jsem statečná, bez lásky) se objevuje metafora STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Láska označuje určitý pozitivní vztah. Když lidé prožívají lásku, jsou v konkrétním stavu, jenž se může odlišovat jak svojí povahou, tak i předmětem. Dalším výrazem, jenž se v písni vyskytuje, je *We were born in the light* (narodili jsme se ve světle) a opět odkazuje k metafoře STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Metafora světla ve většině případech odkazuje na pozitivní stav, například ve větě *Ruku v ruce kráčeli ke*

světlym zítřkům má sousloví *světlé zítřky* kladné konotace. *Narodit se* a *světlo* jsou i v tomto případě výsledkem stavu, jenž souvisejí s pozitivními asociacemi.

Dále v textu rozebereme metaforu POŠKOZENÍ JE FYZICKÉ ZRANĚNÍ, která je zastoupená výrazem *I'm sorry that I broke you down* (Omlouvám se, že jsem ti ublížila/zlomila tě). Infinitiv slovesa zlomit většinou souvisí s nějakým poškozením fyzické věci (např. zlomit si ruku, nohu). Zlomit někoho/ublížit mu je metaforou k určitému poškození, nepříjemné situaci, která je podobná fyzickému zranění.

Další dva výrazy, jež se objevují v textu, jsou *Turned away when it hurt* (Otočit se/odvrátit se, když to bolí) a *You were there when I called for you and I walked away* (Byl jsi tam, když jsem tě volala, a odešla jsem) a oba odkazují na metaforu ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU. Verba otočit se/odejít souvisejí s určitým stavem, kdy jsme na základě nějakého rozhodnutí změnili svůj postoj (vyvolali opačnou reakci).

Metafora MYŠLENKY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ je zastoupena ve výrazech *I've run so far, but you are still on my mind* (Běžela jsem tak daleko, ale pořád na tebe myslím) a *I opened the door and lost the dream and couldn't go back inside* (Otevřela jsem dveře a ztratila sen a nemůžu se vrátit zpět dovnitř). Myšlenky souvisejí s lidskou myslí a většinou i s nějakým objektem, věcí, bytostí apod. Naše mysl se zabývá někým či něčím. Sny mohou být naše myšlenky a myslet na někoho nebo na něco souvisí s „umístěním“ v naší hlavě.

Dále se v písni vyskytuje výraz *I took the road that led nowhere* (Vydala jsem se cestou, která nikam nevedla) a je zastoupen metaforou ŽIVOT JE CESTA. Slovo život můžeme připodobnit k metafoře cesty, na které se vyskytují různé překážky, jež mohou v životě nastat, tudíž se můžeme dostat i do „slepé uličky“, tzn. situace, která nikam nevede a je potřeba najít jiné řešení.

Další metaforou objevující se v textu je ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU ve větě *Now I've gone too far to come back here again* (Zašla jsem příliš daleko, abych se mohla znovu vrátit). Tento typ metafory se v písni objevuje celkem třikrát a opět souvisí s určitým stavem člověka, jenž zjistil, kde jsou jeho hranice, aby pak musel změnit svůj postoj, směr.

Poslední metaforou v textu je ZMĚNA JE POHYB a vyplývá z výrazu *But I made my choice* (Učinila jsem rozhodnutí/rozhodla jsem se). Rozhodnutí většinou v sobě nese i nějakou změnu, ať už jde o pozitivní, či negativní, a vyvolává v nás nějaký pohyb, který je potřeba k učinění změny.

5. 8. MAD LOVE

Píseň, která bude dále analyzována, má již ve svém názvu *Mad Love* (Šílená láska) metaforu LÁSKA JE ŠÍLENSTVÍ. Text vypráví o bouřlivém milostném vztahu. Celkem je zde sedm metafor. Výraz *Was it in the mad loves and the big fights* (V šílené lásce a velkých bojích) odkazuje na metaforu LÁSKA JE VÁLKA. Ve společnosti vést boje znamená vést bitvu nebo válku. Ve válce se může střídát období bojů a období míru, kdy jsou zbraně složené. Podobně je to také v milostném vztahu. Mohou se objevit neshody, ale zároveň po nich může nastat usmíření.

Další metaforou, jež se v textu objevuje, je AKCE JE POHYB a vyplývá z věty *So was it in the small chance and the passing of day* (Byla to malá šance a plynutí dne). Dostat šanci může znamenat vyvolání nějaké akce nebo reakce.

Věta *So was it in giving up and the getting on* (Bylo to vzdávání se a pokračování) odkazuje na metaforu LÁSKA JE VÁLKA, která se v této písni již objevila. Zdrojovou doménu zde představuje válka verbem vzdávání se. Vzdávat se rozumíme stav, kdy přestaneme vést válku nebo boj. Cílová doména je v tomto případě láska. Věta metaforicky vyjadřuje komplikovaný vztah dvou lidí, kteří už nechtějí tento vztah mezi sebou dále udržovat (vzdávají to), ale přesto se nedokážou rozejít.

Dále se v textu vyskytuje výraz *And watch the clouds pass above* (Sleduj, jak mraky přecházejí), jenž vyplývá z metafory VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA. Mraky jsou součástí atmosféry Země a pokud se jich na obloze shlukne více, mohou vyvolat dešťové srážky. Slovo mrak v písni metaforicky představuje určitý problém nebo nějaké neshody uvnitř vztahu a vztah je představován jako obloha. I na obloze se střídá slunce a mraky, podobně jako ve vztahu, kdy jsou oba partneři spokojení a vztah je stabilní, nebo naopak, kdy jejich vztah směřuje k rozchodu.

Následující metafora LÁSKA JE TEPLO/ZÁŘE a ŽIVOT JE OBRAZ se v písni projevíly metaforickým výrazem *How paper burns and pictures fade* (Jak papír hoří a obrázky mizí). Celkový kontext písně pojednává o problémech ve vztahu a potencionálním rozchodem dvou osob. Substantivum papír může představovat lásku a verbum hořet odkazuje na teplo či záři. Tuto metaforu bychom mohli vysvětlit následovně: Milostný vztah, stejně jako papír, může rychle vzplanout, zároveň lze papír (vztah) spálit. Vztah dvou lidí se ocitl v problémech (hoří) a postupně se rozpadá. Co se týče metafory ŽIVOT JE OBRAZ, zdrojovou doménu zde představuje

obraz, cílovou pak život. Substantivum život můžeme vnímat jako určité obrazy (vzpomínky, zážitky, pocity v danou chvíli apod.). Některé obrazy si v paměti uchováme, některé si už vybavíme jen stěží a postupně nám z paměti vymizí.

5. 9. WALKING BY

Nyní bude následovat analýza metafor v písni *Walking by* (Procházky). Text této písně líčí vzpomínky na vztah dvou lidí, jejichž vzájemné city už vyprchaly a nyní litují, že se vůbec potkali.

V první sloce se objevuje výraz *My mind still roams free* (Moje mysl se stále toulá). V tomto výrazu se vyskytuje PERSONIFIKACE. Personifikace je druh metafory a Lakoff s Johnsonem ji řadí mezi ontologické metafory. Podle výše zmíněných teoretiků je personifikace obecná kategorie, která pokrývá velmi široké pásmo metafor, z nichž každá vybírá různé aspekty člověka nebo způsobů přístupu k člověku.²⁵ V tomto případě na substantivum *mysl* je přenášena vlastnost živých bytostí, a to pomocí verba *toulat se* (Mysl se toulá).

Dále se v textu vyskytuje metafora LÁSKA JE VĚZENÍ, která je zastoupena výrazem *You can keep me caged* (Můžeš mě držet v kleci). Klec představuje objekt, který člověku nebo zvířeti omezuje pohyb, jelikož má určité výškové a délkové parametry. Podobně jako vězení, v němž je taktéž omezený pohyb a vězeň musí zůstat v uzavřeném prostoru cely. Klec je metaforou pro vězení a z kontextu písně lze říct, že se daná osoba cítila ve vztahu svázaná. Láska je zde cílovou doménou a vězení představuje zdrojovou doménu.

Dalším typem metafor v písni jsou POŠKOZENÍ JE FYZICKÉ ZRANĚNÍ a MYŠLENKY JSOU OBJEKTY. První metafora se projevuje ve výrazu *Please, don't forget that you broke your own heart* (Prosím, nezapomeň, že jsi si zlomil vlastní srdce). Srdce představuje kromě orgánu uvnitř těla také znak lásky, citového vztahu nebo zamilovanosti a verbum zlomit vyjadřuje oddělení dvou částí. Zlomit srdce má význam poškození, zranění druhé osoby ve smyslu vztahového rozpadu. Druhá metafora vyplývá z věty *Don't forget that you lost your mind* (Nezapomeň, že jsi ztratil rozum). Myšlení je jedna z lidských schopností a procesů v mozku. Slovo

---

²⁵ Lakoff, G. – Johnson, M.: *Metafory, kterými žijeme*. Host. Brno 2002, s. 48.

rozum taktéž souvisí s lidským mozkiem a procesem myšlení, je zde chápán jako fyzický objekt, jelikož ztratit něco ve většině případů znamená ztratit fyzickou věc.

Dalším výrazem v textu je *Every step I take I'm always here without you* (Každý krok, který udělám, je bez tvé přítomnosti) a projevuje se v metafoře ZMĚNA JE POHYB. Člověk disponuje dvěma končetinami, jimiž dělá kroky a uskutečňuje tak pohyb. Svými kroky může měnit směr chůze – doleva, doprava nebo se obrátit a jít zpět. Výraz změny můžeme interpretovat v kontextu písně jako absenci člověka, se kterým už nesdílíme milostný vztah (vztah dvou lidí se změnil, již netvoří pár, člověk je bez přítomnosti toho druhého), výraz krok poté interpretujeme jako význam pohybu (ve vztahu) – člověk pokračuje dále bez (již bývalého) partnera. Cílovou doménu představuje ZMĚNA a POHYB je zdrojovou doménou.

Následující metafora SLOVA JSOU EMOCE vyplývá z výrazu *I don't need words or anything from you and I wish I never felt it* (Nepotřebuji od tebe slova nebo něco jiného a přeji si, abych toto nikdy necítla). Člověk pomocí řeči produkuje slova, jimiž může vyjadřovat své emoce. V tomto případě představují slova negativní projev ve vztahu, jelikož už není důvod mluvit s oním druhým partnerem. Oba dva k sobě již necítí milostné touhy.

Nakonec písně se dostáváme k výrazu *Please, don't forget that you sold your own heart* (Prosím, nezapomeň, že jsi prodal vlastní srdce), který je projevem metaforu LÁSKA JSOU PENÍZE. Verbum *prodat* souvisí ve většině případů s penězi a financemi. Srdce je lidský orgán uvnitř těla a bývá symbolem lásky a citové náklonnosti. LÁSKA je zde cílovou doménou a PENÍZE představují zdrojovou doménu.

Druhým a posledním výrazem v analýze této písně je *Don't forget that you lost your way* (Nezapomeň, že jsi ztratil svoji cestu) vyplývající z metaforu ŽIVOT JE CESTA. Během lidského života se potýkáme s různými situacemi, které nás nutí se určitým způsobem rozhodnout. Život můžeme přirovnat k cestě, po níž jdeme a která nás vede jistým směrem, ovšem podobně jako u cesty, lze i v životě ztratit směr, když se odkloníme od našich plánů a ubíráme se k jiným nalezeným hodnotám.

5. 10. FRIENDS

Píseň *Friends* (Přátelé), jež nyní bude analyzována, je o rozpadlém vztahu dvou lidí, kteří po rozchodu nemohou zůstat přátelé.

První výraz, který bude analyzován, je *I know, you thought I'd never be really much of anything* (Vím, že sis vždycky myslel, že ničeho nedosáhnu). Tato věta vyplývá z metafory ÚSPĚCH JE ZTRÁTA/ZISK. Ve společnosti se většinou hodnotí úspěch tím, čeho člověk v životě dosáhl, jak byl úspěšný nebo co získal. Být úspěšný znamená něčeho dosáhnout a pokud neuspějeme, je velice pravděpodobné, že něco ztratíme nebo nedosáhneme vytyčeného cíle (například ztráta zaměstnání, nedosažení určitého stupně vzdělání).

Dále se v písni vyskytují výrazy *I turned against the wind* (Obrátila jsem se proti větru) a *when my eyes started to burn, you turned your back to me* (Když mě začaly pálit oči, tak jsi se ke mně otočil zády). První výraz je projevem metafory ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU. Slovo *vítr* zde může představovat nějakou překážku ve vztahu (jít proti větru většinou není příjemné, musíme překonávat určitý odpor proudění vzduchu). Verbum *obrátit se* chápeme jako změnu směru. Abychom tedy něco ve stavu, ve kterém se nacházíme (milostný vztah) změnili, je potřeba čelit určitým překážkám a vydat se jiným směrem (například ukončit již nefungující vztah).

Druhý výraz vyplývá z metafory EMOCE JSOU TEPLLO/ZÁŘE. Oči jsou zrakovým orgánem, a kromě zrakových schopností mohou vyjadřovat i emoce, např. pláč, překvapení, strach apod. Verbum pálit souvisí většinou s teplem či žářem. V kontextu písně můžeme říct, že vztah dvou lidí byl emočně vypjatý.

Dalším výrazem v textu je *Well, you see I slipped away* (A tak jsem zmizela pryč) a projevuje se metaforou ZMĚNA JE POHYB. Verbum *zmizet* můžeme chápat jako pohyb z místa A do místa B. V souvislosti s textem písně můžeme říct, že osoba ze vztahu odešla (opustila člověka, se kterým byla ve vztahu).

Následující metafora ČAS JE ZMĚNA/ČAS JE TEN, KTERÝ DĚLÁ ZMĚNY se promítá ve výrazu *Now, time to me* (Nyní mám čas pro sebe). Čas představuje ve společnosti vymezenou dobu. Tuto dobu můžeme vymezit například pro někoho nebo pro sebe. Pokud s nějakou osobou udržujeme milostný vztah, zpravidla s ní trávíme vymezenou dobu, určitý čas. Když vztah ukončíme, už s daným člověkem netrávíme svůj čas a většinou máme více času pro sebe.

Dále se v písni objevuje výraz *So don't come crying to me don't come trying again* (Nechod' ke mně brečet, o nic se už nesnaž), který je projevem metafory EMOCE JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA. Pokud člověk ukončí nějaký milostný vztah, může nastat situace, že daného rozhodnutí lituje a rád by opět navázal s danou osobou poměr. Vztah souvisí s emocemi, které jsou prožívány ve vnitru člověka a které člověk vztahuje k určitým předmětům nebo osobám.

Posledním analyzovaným výrazem je *You assumed that things they'd go your way it would all just carry on* (Myslel sis, že se ti bude dařit, že všechno bude zase fajn) a vyplývá z metafory ÚSPĚCH JE NAHOŘE, SELHÁNÍ DOLE. Verbum *dařit se* ve významu *dařilo se mu*, chápeme na společenské bázi jako status úspěchu a tuto metaforu dle Lakoffa a Johnsona řadíme k orientačním metaforám.

5. 11. CHANCES

Píseň *Chances* (Šance) popisuje pocity samoty a marnosti, ale zároveň je v ní skrytá naděje na lepší zítřky.

Metafora VĚDOMÍ JE NAHOŘE, jež spadá pod orientační metafory, je zachycena ve výrazu *All I did today was wake up and watch TV* (Dnes jsem se vzbudila a koukala na televizi). Verbum *wake up* (vzbudit se) znamená vztyčený postoj, a tudíž i pozitivní citový stav.

Dále v písni analyzujeme výraz *When shadows turn to clouds* (Když se stíny promění v oblaka), jenž je projevem metafory VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA. Stíny a oblaka jsou typické znaky pro počasí. Oblaka a stíny většinou vnímáme negativně, jelikož s sebou přinášejí zpravidla déšť, kdežto slunce je symbolem světla a tepla. Metafora stínů či oblaků se tedy týká negativního stavu, a tedy ne zcela ideálních podmínek.

Další metaforický výraz *And I will have all my chances again* (A opět budu mít naději) vyplývá z metafory ŠŤASTNÝ JE NAHOŘE, SMUTNÝ JE DOLE. Pocit naděje v nás vyvolává pozitivní stav, díky němuž máme lepší náladu a cítíme se šťastni.

V textu se dále objevuje opět metafora VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA, která je zastoupena ve výrazu *And as the sky turns red* (A obloha pomalu rudne). Rudá obloha může vzniknout při západu slunce a symbol západu slunce je končící

den, který zároveň dává naději k dalšímu novému dni. Metafora rudé oblohy v kontextu písně představuje konec nějakého stavu a zároveň pocit naděje.

Poslední metafora, jež bude analyzována, je VĚDOMÍ JE NAHOŘE a projevuje se výrazem *I could stay up all night or go to bed* (Můžu zůstat celou noc vzhůru nebo jít spát). Tato metafora je již v tomto oddíle zmíněna a opět můžeme říct, že slovo *vzhůru* představuje pozitivní stav.

5. 12. HAVE TO STAY

Nyní přejdeme k analýze metafory v písni *Have to stay* (Musíš zůstat). První výraz, který budeme rozebírat, je *Until you send me away* (Dokud mě nepošleš pryč) vyplývající z metafory AKCE JSOU POHYBY. Verbum poslat něco/někoho vnímáme jako určitou akci, kdy se věc či osoba přemístí z bodu A do bodu B, slovo *pryč* pak chápeme jako výraz pro samotný pohyb (předmětu či osoby).

Druhý výraz *And when you wake up far too early, it's chance to start again* (A když se vzbudíš velice brzy, je šance začít znovu) je projevem metafory VĚDOMÍ JE NAHOŘE a PŘÍLEŽITOSTI JSOU OBJEKTY. Verbum *wake up* (vzbudit se) opět odkazuje k pozitivnímu stavu, jak již bylo zmíněno v předešlé analýze písně *Chances*. Slovní spojení *start again* (začít znovu) chápeme ve většině případů jako příležitost, slovo *chance* (šance) v tomto případě znamená objekt, ke kterému se upínáme a který představuje možnost určité naděje.

Dalším analyzovaným výrazem této písně je *And if the light turns to darkness and your face might turn away* (A když se světlo změní v temnotu a tvoje tvář se odvrátí), jenž vyplývá z metafory ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU. Světlo představuje jistý stav, který vnímáme v našem prostředí jako pozitivní jev, jelikož světlo je potřeba k životu. Pokud světlo vystřídá tma, vyvolá v nás spíše smutek, depresi nebo jiný negativní stav. Výraz *turn away* (odvrátit se) zase chápeme jako pohyb jiným směrem. Tato metafora tedy vyjadřuje situaci, kterou nevnímáme pozitivně, a proto raději volíme jinou cestu nebo způsob, abychom se v tomto stavu již nenacházeli.

Posledním metaforickým výrazem je *When your words don't sound as sweet anymore* (Když tvá slova už nezní tak sladce) a je projevem metafory SLOVA JSOU SMYSLOVÉ VJEMY. Sladkou chuť vnímáme pomocí našich smyslových vjemů a pro většinu lidí představuje sladká chuť kladné pocity, jelikož díky ní uspokojujme

naše chuťové pohárky. Metaforické použití adjektiva *sladká* ve spojení se substantivem *slova* (sladká slova) v nás tedy vyvolávají příjemné pocity.

5. 13. WHAT I'M DOING HERE

Album uzavírá píseň *What I'm doing here* (Co tady dělám). Text líčí pocity osamění a odcizení a touhy po přítomnosti druhého člověka.

První metafora, kterou jsem v písni zaznamenala, je EMOCE JSOU ZJIŠTĚNÍ/UMÍSTĚNÍ a projevuje se ve výrazu *There's an empty seat next to me everywhere I go* (Všude, kam jdu, je vedle mne prázdné místo). Člověk je většinou vázán na druhého člověka nebo skupinu lidí (rodina, přátele), udržuje s nimi mezilidské vztahy a chová k nim určité emoce. V kontextu písně je výraz *prázdné místo* projevem emoce, která vyjadřuje pocit osamocení, postrádání někoho nebo něčeho. Člověk je zvyklý mít po svém boku milovanou osobu, ke které má zpravidla citový vztah a nyní je tato osoba mimo dosah.

Druhá metafora ČAS JE JÍDLO vyplývá z výrazů *We could have spend as two* (Je lepší ho strávit ve dvou) a *It's better spend with you* (Je lepší jej strávit s tebou). Verbum *strávit* používáme běžně pro vyjádření vstřebání potravin (jídla). Ve výše uvedených výrazech je toto sloveso metaforicky přeneseno na lidskou bytost (strávit s někým čas).

Nyní rozebereme metaforu ŽIVOT JE CESTA projevující se ve výrazu *But are those journeys led me here to your home* (Ale ty cesty mě zavedly sem, k tobě domů). Život je v tomto případě chápán jako cesta, po které člověk jde, během níž potkáváme různé osoby a místa. Domov nazýváme místo, jež je součástí lidského života a kde má člověk své působiště.

Nakonec analyzujeme výrazy *Time is running out* (Čas se krátí) a výraz *I'm tired of missing you* (Jsem unavená z toho, jak mi chybíš). První výraz vyplývá z metafory ČAS JE NĚCO, CO SE POHYBUJE SMĚREM K NÁM. Čas je vnímán jako ohraničený úsek. Tento úsek si lze představit jako přímku, na které je bod, jenž může představovat například nějaký cíl nebo určité stavy. Jak život plyne, postupně čas ukrajuje z této přímky, až dosáhne vytyčeného bodu.

Druhý výraz je projevem metafory STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. Lidé se dostávají do určitých stavů také vlivem emocí. Pokud člověk zjistí, že mu

chybí určitý člověk, jeho emoční vnímání se dostává do negativní polohy, jelikož osoba daného člověka postrádá.

Touto písní jsme ukončili praktickou část práce, jež se zabývala analýzou metafor v písních zpěvačky Dido.

6. ANALÝZA KOMENTÁŘŮ FANOUŠKŮ POD VIDEI K PÍSNÍM ZPĚVAČKY DIDO NA HUDEBNÍ PLATFORMĚ YOUTUBE

Na základě komentářů od fanoušků pod videi na internetové platformě YouTube k písním zpěvačky Dido budeme analyzovat míru odlišení použití metafory v hovorovém stylu (tzv. netspeak) a uměleckém stylu (texty písní). Komentáře fanoušků jsou vybrány stylem řazení od nejnovějších a jejich počet je vybrán na základě počtu znaků délky jednotlivých písní, což odpovídá zhruba sedmi až čtrnácti komentářům.

V následující části práce budeme analyzovat konkrétní metafory a také se zaměříme na jejich výskyt, co se týče počtu užití metafor.

6. 1. HURRICANESS

V komentářích pod tímto oficiálním videem zpěvačky Dido na YouTube jsem zaznamenala použití celkem deseti metafor, a to EMOCE JSOU KŘEHKÝM PŘEDMĚTEM; EXISTENCE JE MÍSTO/ZJIŠTĚNÍ/UMÍSTĚNÍ; MYŠLENKY JSOU MÍSTO/UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; EMOCE JSOU POHYBY; STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; ZMĚNA JE POHYB; EMOČNÍ INTIMITA JE FYZICKÁ BLÍZKOST; ŽIVOT JE CESTA; ŽIVOT JE HRA; EMOCE JSOU ČINNOSTI.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se v analyzovaných komentářích k písni *Hurricaness* objevil nejčastěji, a to celkem ve třech výrazech ze čtrnácti komentářů. První výraz *Y me enamore ella* (A zamiloval jsem se do ní) vyjadřuje stav člověka, který se nachází v určitém emočním rozpoložení. Druhý výraz *This is truly a small world* (Svět je opravdu malý) reflektuje stav světa a třetí výraz *This song feels like Dido making love to my ears* (Tato píseň je jako Dido, líbezná k mým uším) je opět projevem emočního stavu.

EXISTENCE JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora vyplývá z výrazů *World may be a different place* (Svět může být jiné místo) a *Tan larga fue tu ausencia Dido* (Tak dlouho jsi byla nepřítomná, Dido). V obou dvou výrazech se objevují slova, jež značí existenci. V prvním výrazu je to substantivum *svět*. Člověk vnímá svět jako místo své existence, které je určené pro jeho život. V druhém výrazu se vyskytuje adjektivum *nepřítomná*, které je opakem slova *přítomná* a souvisí taktéž s existencí. Pokud je nějaký člověk v naší přítomnosti, plně vnímáme jeho existenci, pokud zde není, jeho existenci tolik nepocítíme. Tento metaforický výraz souvisí s pocitem zjištění, jaký má vliv existence člověka na druhou osobu.

EMOCE JSOU KŘEHKÝM PŘEDMĚTEM

Tento typ metafory se v analyzovaném textu vyskytl pouze jednou, a to ve výrazu *We break up* (Rozešli jsme se/rozpadli jsme se). Milostný vztah je zde připodobněn ke křehkému předmětu, jenž se může také snadno rozpadnout, pokud s ním nebudeme šetrně zacházet.

MYŠLENKY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se promítá ve výrazu *A hell of good song!* (Zatraceně dobrý song!). Výraz *hell* se v angličtině používá jako projev určité myšlenky nebo emoce, např. slovní spojení *what the hell* (k čertu), zároveň se toto slovo překládá jako *peklo*, což je označení pro místo, které je opakem ráje, a tudíž má spíše negativní konotace. V tomto případě vyjadřuje určitou myšlenku nebo emoci z uměleckého počínu.

EMOCE JSOU POHYBY

Typ této metafory vyplývá z výrazu *ADICTA a lo que estremece y te hace sentir viva*, který bychom mohli přeložit jako pocit závislosti na tom, co se třese a způsobuje tak zdání, že se cítíme naživu. Závislost je určitým projevem emoce, kdy dáváme najevo své pocity, verbum *třást se* chápeme jako nějaký pohyb těla nebo věci a výraz *naživu* je taktéž chápán ve významu toho, že určitá věc se hýbe, jelikož to, co se pohybuje, vnímáme jako živý objekt.

ZMĚNA JE POHYB

Výraz *d'actualité, dans notre monde qui va vers la catastrophe* můžeme volně přeložit jako stav aktuálních událostí v našem světě, jenž směřuje ke katastrofě. Název písně, ke které byl tento komentář napsán, *Hurricaness*, vyjadřuje primárně bouřkový systém (tropický cyklón), který způsobuje po většinou přírodní katastrofy. Metaforicky lze tento výraz pojmenovat jako změnu v určitém zaběhlém systému, jež byla vyvolána aktivním pohybem (směřovat k).

EMOČNÍ INTIMITA JE FYZICKÁ BLÍZKOST

Jedním z dalších analyzovaných komentářů je výraz *Em pensar que ela esteve aqui em Curitiba, tão perto* (pomyslet si, že byla tady v Curitiba, tak blízko). Curitiba je jedno z měst v Brazílii a z věty vyplývá, že člověk, který psal tento komentář, nejspíše žije poblíž tohoto města, je fanouškem zpěvačky Dido a popisuje pocit blízkosti, když měla koncert v Brazílii. Být někomu nablízku, znamená zpravidla také pocit fyzické blízkosti.

ŽIVOT JE CESTA

Další analyzovaný komentář, který se objevuje pod videem k písni *Hurricaness* je *The way to dusty death* (Cestou k prašné smrti). Smrt je součástí života a pokud je život metaforicky vnímán jako cesta, smrt je vnímána jako konečný úsek této cesty, jelikož smrtí lidský život zde na tomto světě končí.

ŽIVOT JE HRA

Tato metafora je projevem výrazu *Life's but a walking shadow, a poor player, That struts and frets his hour upon the stage, And then is heard no more*. (Život je jen chodící stín, chudý hráč, který se vzpírá a rozčiluje se na jevišti, a pak už není slyšet). Tento výraz se objevuje v jedné z replik v tragédii *Macbeth* od Williama Shakespeara. Hráč je člověk, který je součástí hry, jeviště zase místo, kde se hry (divadelní) uskutečňují. V tomto případě můžeme jako metaforický výraz vnímat slovo jeviště, které představuje lidský život a hráč je ten, který svůj život řídí. Věta *and then is heard no more* (a pak už není slyšet) značí konec této hry, tj. života, tedy smrt.

ŽIVOT JE PŘÍBĚH

Výraz *It is a tale Told by an idiot, full of sound and fury, Signifying nothing'* (Je to jako příběh plný hluku a vzteku, který vypravuje idiot a který nic neznámá) se objevuje také ve hře Macbeth. Život je zde přirovnán k příběhu, který člověk může vyprávět. Příběh má, podobně jako život, také určitý děj, postavy s různými typy emocí a vlastností.

6. 2. GIVE YOU UP

Druhou písní je *Give you up*. Ve vybraných komentářích pod videem na YouTube jsem zaznamenala celkem šest typů metafor. Jedná se o tyto metafory: EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; EMOCE JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA; ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU; STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; VLASTNICTVÍ/MAJETEK JE BOHATSTVÍ a VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU.

EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se v analýze vybraných komentářů vyskytuje celkem ve dvou výrazech, a to *Class, pure class. Something that is rare in today's crazy world.* (Třída, ryzí třída. Něco unikátního v dnešním šíleném světě.) a *I am delighted with this new album as always wonderful sings with very friendly soul.* (Jsem potěšen tímto novým albem, jako vždy, skvělý hlas s velmi přátelskou duší). Oba dva výrazy v sobě obsahují vyjádření určité emoce (šílený, přátelský), které jsou metaforicky přenesené do částí či míst našeho bytí (duše, svět). Výraz „ryzí třída“ je také metafora vyjadřující emoci, jisté hodnocení, v tomto případě písně.

EMOCE JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA

Další typ metafory se v této analýze vyskytl opět ve dvou případech, a to ve výrazech *Songs makes me think of my ex! I'm soooo over him.* (Písně mě nutí přemýšlet o mém „ex“. Přenesla jsem se přes něj) a *You can't rip my heart out* (Nemůžeš mi vyrvat srdce). První výraz představuje „myšlenku na někoho“. Proces myšlení souvisí s nervovým systémem a lidským mozkem, který se nachází uvnitř našeho těla a je

součástí životně důležitých orgánů. K určitému objektu (člověku) vykazovala jistá žena určité emoce, které souvisely s myšlenkami na bývalého přítele.

Druhý výraz je citován přímo z písně *Give you up*. Srdce jako lidský orgán uvnitř těla je zároveň také zdroj našich emocí (symbol srdce znamená zpravidla zamilovanost, lásku nebo milovat někoho/něco).

ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU

Dále se v analyzovaných komentářích objevují výrazy *She's back* (Je zpět) a *Thank you Dido for coming back* (Děkuji, Dido, že si se vrátila zpět). Výraz zpět, vrátit se zpátky, znamená otočit se zády k tomu, kam jsme doposud směřovali a vrátit se do výchozího bodu. Tato změna směru může být zapříčiněná například určitým stavem nebo situací. V této metafoře je důvodem kariéra a hudební scéna (vrátit se zpět na hudební scénu).

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Další typ metafory – Stav jsou umístění/zjištění – se v daných komentářích objevil jednou, a to ve výrazu *She looks stunning as well* (Vypadá velice dobře). Verbum *looks* (vypadat) souvisí se stavem lidského zevnějšku, především v jeho tvarech a rysech. Na základě těchto genetických tvarů se může odvíjet i naše hodnocení konkrétního člověka.

VLASTNICTVÍ/MAJETEK JE BOHATSTVÍ

Metafora Vlastnictví/majetek je bohatství vyplývá z výrazu *Her voice is actually richer*. (Její hlas je nyní bohatší). Adjektivum *richer* (bohatší) je zpravidla používán v kontextu, kdy chceme vyjádřit nějaké vlastnictví, majetek či velké množství peněz. Slovo *voice* (hlas) představuje zvuk utvářený hlasivkami, tedy něco, co člověk či určité zvíře má ve svém organismu a vlastní tuto část orgánů, podobně jako tomu je u majetku.

VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU

Tento typ metafory se objevil ve výrazu *The UK has brought the world many amazing artists over the years*. (Velká Británie přinesla světu v průběhu let mnoho skvělých umělců). Tento výraz bychom mohli nazvat také synekdochou. Místo, tedy zdrojová doména, je v tomto případě stát Velká Británie, tvorbu, neboli cílovou doménu,

zastupuje výraz umělec, jelikož umělec je člověk, který vytváří, zabývá se tvorbou (zpravidla uměleckou).

6. 3. HELL AFTER THIS

V komentářích k písni *Hell after this* pod tímto videem na YouTube jsem zaznamenala celkem pět metafor, a to konkrétně STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; ZDRAVÍ JE NAHOŘE; ČAS JE PROSTŘEDEK/VÝCHODISKO/ÚTOČIŠTĚ a EMOČNÍ STABILITA JE KONTAKT SE ZEMÍ.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se v dané analýze vyskytovala celkem ve dvou případech, a to *I'm in love with her voice* (Miluji její hlas) a *Where is the old sound we fell in love with?* (Kde je ten starý zvuk, do kterého jsme se zamilovali?). Oba dva případy vyjadřují zamilovanost (*in love, fell in love*), který chápeme jako určitý (emoční) stav lidské psychiky. Výraz *the old sound* metaforicky odkazuje na dřívější zpěvaččin hudební počín, stav, kdy tvořila v určité etapě své hudební kariéry.

ČAS JE PROSTŘEDEK/VÝCHODISKO/ÚTOČIŠTĚ

I tento typ metafory se v analýze vyskytl ve dvou případech. V prvním případě se projevuje ve výrazu *time is dropping out of my hands* (čas mi protéká mezi prsty). Čas zde vyjadřuje prostředek, jímž naplňujeme náš život. Někdy se ovšem může stát, že máme pocit, jako by náš čas nebyl smysluplně vyplněn, protože víme, že náš čas je na tomto světě omezený. Tuto metaforu tedy používáme v případech, kdy chceme hodnotit náš dosavadní život a využití našeho omezeného času.

V druhém případě se tento typ metafory objevuje ve výrazu *I were him, I will indeed remember my time with Dido* (Kdybych byl on, opravdu si vzpomenu na chvíle/čas s Dido). Metafora času je zde vyjádřena jako prostředek vzpomínání. Věta odkazuje na děj písně – dívka si po rozchodu již nechce pamatovat tvář svého přítele, po tom všem, co s ním prožila. Naše vzpomínky nás zpravidla vracejí do minulosti. Pro

některé lidi jsou vzpomínky (zvláště ty pěkné) útočištěm – místo, kam se uchylují, když zrovna neprožívají šťastné období.

EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Další typ metafory se projevuje ve výrazu *feels like god is on my side* (pocit, jako když je bůh na mé straně). Pocity jsou úzce spojené s emocemi, vyjadřují náš aktuální duševní i fyzický stav. Slovní spojení „být na něčí straně“ můžeme interpretovat také jako „být někomu po boku“, tzn. být mu nablízku, podporovat určitou osobu v jeho jednání.

ZDRAVÍ JE NAHOŘE

Dále se v analyzovaných komentářích objevil výraz *your music is medicine to the soul* (tvoje hudba je medicína pro moji duši). Slovo medicína je spjatá s lékařským prostředím a tudíž také se zdravím, jelikož práce lékaře spočívá v uzdravování lidí. V našem analyzovaném příkladě medicína metaforicky znamená pocit klidu, vnitřního souladu nebo projev líbeznosti. Autor tímto tvrzením vyjadřuje, že jej tato píseň uklidňuje a rád ji poslouchá, podobně jako lék tiší bolest. Všechny tyto emoce vyjadřují kladný vztah k písni. Pozitivní citové vztahy jsou vnímány jako stav vztyčeného postoje (zdraví je nahoře, nemoc je dole).

EMOČNÍ STABILITA JE KONTAKT SE ZEMÍ

Posledním analyzovaným metaforickým výrazem k této písni je výraz *Was never a fan Dido but this is not bad indeed definitely different but in a good way* (Nikdy jsem nebyl fanoušek Dido, ale tohle není špatné, rozhodně jiné, ale na dobré cestě). V daném výroku jeho autor popisuje své pocity z písni a jak sám přiznává, fanouškem zpěvačky není. Její tvorbu vnímá jako neukončený hudební vývoj, který může mít určitý další potenciál. Výraz *in a good way* je metaforou, jelikož cesta je tvořena jistým materiálem (písek, štěrk, kameny), jenž souvisí se zemí (půdou). Slovo *good* pak vyjadřuje určité adjektivum, které je vnímáno jako kladný postoj. Emoce jsou zde jako cílovou doménou, zdrojová doména je pak kontakt se zemí.

6. 4. YOU DON'T NEED A GOD

Další komentáře k této písni vykazují celkem sedm metafor, z toho jsou i některé výrazy přirovnání jako jistý druh metafory. Jedná se o tyto typy metafor: DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE; STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; AKCE JSOU POHYBY; VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU; POZICE/POSTAVENÍ JE DOLE; ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU; STAVY JSOU TEPLA/ŽÁRY.

DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE

Tento typ metafory se projevil ve výrazu *Your voice is taking me to heaven* (tvůj hlas mě bere do nebe). Slovo *heaven* (nebe) je metaforickou představou místa, které v naší mysli vykazuje pozitivní konotace, jelikož nebesa v křesťanství představují Boží království. Nebe je opakem pekla, jež je v lidském společenství vnímáno jako stav nebo místo, kde jsou zemřelí podrobni utrpení.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se vyskytovala celkem ve dvou výrazech, a to *I love you DIDO and every song speaks to me but this take my soul in other univers* (Miluji tě, Dido, a každá píseň ke mně mluví, ale tato bere mou duši do jiného vesmíru) a *Do I see diamonds falling from the sky with this beautiful song?* (Vidím padat diamanty z nebe s touto krásnou písní?). První výraz je projevem určitého stavu vyjadřující emoce (zamilovanost) a místa, kde se tento stav projevuje (duše, vesmír). Zároveň se v tomto výrazu objevuje personifikace (píseň mluví), jež je také jistým druhem metafory.

V druhém výrazu je slovem *diamonds* (diamanty) vyjádřeno určité stádium noční oblohy, jelikož diamanty představují hvězdy. Slovo *sky* (nebe) je poté místo, kde se hvězdy objevují.

VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU

Projevem této metafory je výraz *Arts have no limit. Creativity are free. But... I need my God like somebody needs a drug.* (Umění nemá limit, tvořivost je svobodná. Ale...potřebuji mého Boha jako někdo potřebuje drogu). Slovo *free* (svobodný, osvobozený) může představovat jistý pohyb ke svobodě. Svobodu můžeme vnímat

(mimo jiné) také jakési místo, kde se vyskytuje možnost volného pohybu a určitá nesvázanost a nelpění na někom/něčem.

POZICE/POSTAVENÍ JE DOLE

Výrazem pro výše zmíněnou metaforu je *Beautiful voice, beautiful song written by a fallen angel* (Krásný hlas, krásná píseň napsána padlým andělem). Tato metafora vyjadřuje určitou pozici/postavení – postava anděla se zpravidla objevuje v biblických textech. Anděl má určité postavení (nejen v křesťanské bibli) a určitou úlohu (předpovídá, chrání, vysvobozuje). Verbem *fallen* (padat) rozumíme směr dolů.

ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU

Další typ metafory vyplývá z věty *Everything is so different and a return to her true style. Like a warm summer's breeze* (Vše je tak jiné a návrat k jejímu pravému stylu (je) jako teplý letní vánek). Metaforicky je ve výraze *return to* (návrat k) vyjádřen jistý stav, který se v určitou dobu změnil a nyní se nachází zpět ve své původní podobě. Zároveň výše zmíněná věta obsahuje přirovnání (jako teplý letní vánek), jež je také součástí metafory.

AKCE JSOU POHYBY

Tento typ metafory byl zaznamenán ve výraze *Some kind of music can take me away, but can't make it every time, the music of Dido do it always and everywhere* (Určitý typ hudby mne může unést, ale ne vždy, hudba od Dido je toho schopná vždy a všude). Slovní spojení *can take me away* (může mě unést) je přeneseným výrazem, který chápeme jako směr pohybu, např. ve větě *Unesl letadlo/princeznu/ženu* (přemístil objekt z bodu A do bodu B). Akci poté představuje slovo *music* (hudba).

STAV JE TEPLLO/ŽÁR

Poslední analyzovaná metafora v komentářích k této písni vyplývá z věty *She invented the music new so warm and peacefull* (Vynalezla novou hudbu tak srdečnou a mírumilovnou). Slovo *warm* můžeme z angličtiny přeložit jako *vřelý* nebo *laskavý*. Adjektivum *vřelý* chápeme jako něco teplého až horkého, například ve větě *Čaj byl vřelý*. Toto slovo je poté pomocí metafory přeneseno na jiný význam, a to určitý lidský stav či vlastnost, například ve větě *Byl to opravdu vřelý člověk*.

6. 5. TAKE YOU HOME

V daných komentářích k této písni bylo nalezeno celkem pět typů metafor, a to STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; MYŠLENKY JSOU JÍDLO/POTRAVA; PŘEDMĚTY JSOU VLASTNOSTI; DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE a ČAS JE PROSTŘEDEK/VÝCHODISKO/ÚTOČIŠTĚ.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se projevila ve výrazu *I can't listen or watch her too much... Because every time I do I fall in love*. (Nemůžu ji tolik poslouchat nebo sledovat... protože jsem se pokaždé zamiloval) a dále ve výrazu *Deusa maravilhosa!!!* (Úžasná bohyně!!!). Slovní spojení *fall in love* (zamilovat se) odkazuje na jistý stav vyvolaný převážně emocemi. Tento emoční stav souvisí s určitými chemickými procesy především v lidském těle, a tudíž tyto procesy ovládají jak náš fyzický stav, tak i ten psychický.

V druhém výrazu se objevuje slovo *bohyně*, jež v určitém přeneseném významu označuje stav s jistými pozitivními konotacemi. Bohyně je status pro osobu nebo bytost, která má zpravidla nadpřirozené schopnosti a vytváří kolem sebe určitou auru.

MYŠLENKY JSOU JÍDLO/POTRAVA

V komentářích se jako další objevila věta *Es mi dulce pastel de navidad!* (Je to můj sladký vánoční dort). Adjektivum *sladký* zpravidla používáme ve spojení s určitou potravinou, když chceme vyjádřit její chuť, například ve větě *Koláč měl sladkou chuť*. V přeneseném významu může toto slovo sdělovat emoční stav a vyjadřovat pozitivní konotace. Například použitím slovního spojení *sladké sny* sděluje člověk druhému člověku, který ulehá do postele, klidný spánek.

PŘEDMĚTY JSOU VLASTNOSTI/STAVY

Tento typ metafory vyplývá z výrazu *Her Feathers are so bright.....* (Její peří jsou tak lesklá). Slovo *feathers* (peří) představuje určitou věc nebo předmět vyskytující se na kůži ptáků. V tomto komentáři může substantivum *peří* v metaforickém pojmenování odkazovat na zpěvaččiny vlastnosti či vnější stavy.

ČAS JE PROSTŘEDEK/VÝCHODISKO/ÚTOČIŠTĚ

Dále se budeme věnovat analýze výše zmíněné metafory, která je vyjádřena výrazem *Perfection. Worth the 10 year wait.* (Perfektní. Stojí za deset let čekání). Slovo *wait* (čekat, vyčkávat) souvisí s určitým časovým úsekem. Čas je v tomto výrazu prostředkem, kterým autor vyjadřuje časovou prodlevu, než vyšlo zpěvaččino další album. Sloveso *worth* (stát za co) je v tomto případě jisté měřítko hodnocení v pozitivních konotacích.

DOBŘÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE

Nakonec rozebereme poslední typ metafory v analyzovaných komentářích k této písni, jež vyplývá z věty *i met you on top of a hill* (potkal jsem tě na vrcholu kopce). Výraz *on top* (na vrcholu) metaforicky vyjadřuje pozitivní konotaci, jelikož v lidském společenství je hodnoceno jako dobré to, co souvisí s vyšším postavením, například ve větě *Je na vrcholu své slávy*, tzn. daří se mu/jí.

6. 6. SOME KIND OF LOVE

V komentářích k této písni bylo nalezeno celkem pět typů metafor a jedna personifikace. Jedná se o tyto druhy metafor: MYSL/ROZUM JE TĚLO; STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; EMOCE JSOU NÁBOŽENSTVÍ; VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU; VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K EMOCÍM.

MYSL/ROZUM JE TĚLO

Tato metafora se v analyzovaných komentářích objevila jednou, a to konkrétně ve větě *sometimes there are rare things that keep you strong in this life...* (Někdy existují vzácné věci, které vás udržují v životě silné). Adjektivum *silný* je zpravidla používáno ve smyslu mít fyzickou sílu (Jeho paže byly silné a svalnaté, Silově na tom byl lépe než jeho soupeř). V přeneseném významu můžeme toto adjektivum aplikovat nejen ve výrazu fyzické síly, ale i síly psychické (myšlenkové). V životě se setkáváme s různými situacemi, i těmi nepříjemnými. Pokud se nám stane nějaká nepříjemná situace, naše psychika se bude odrážet v našem jednání. Slovní spojení *být silný* (psychicky) vyjadřuje situaci, jakým způsobem se vyrovnáváme s nepříjemnými zážitky, jež jsou součástí našeho života. V tomto případě vnímáme toto slovní spojení jako pozitivní konotaci (v opačném slova smyslu bychom se vyjádřili výrazem být slabý).

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se v dané analýze vyskytl celkem ve dvou případech: *Can't imagine that you're back with that amazing album, love from Alexandria Egypt* (Nemůžu si představit, že jsi zpět se svým úžasným albem, s láskou Alexandria, Egypt). V tomto prvním výrazu je vyjádřen určitými slovy (amazing, love) stav dané osoby ke zpěvaččině tvorbě. V druhém výrazu *Thanks YOU for another magnificent song! I LOVE YOU!* (Děkuji ti za další skvělou píseň! Miluji tě) je opět slovy (magnificent, love you) popisován (emoční) stav k osobě britské umělkyně a její hudební tvorbě.

EMOCE JSOU NÁBOŽENSTVÍ

Další typ metafory se projevil v jednom výrazu, a to *You are an INCREDIBLE ARTIST! WITH THE VOICE OF AN ANGEL* (Jsi neuvěřitelná umělkyně s hlasem anděla). *Angel* (anděl) je v křesťanském společenství zpravidla bytost, která chrání a zvěstuje dobré zprávy a která je spojena s kladnými vlastnostmi. V přeneseném významu může slovo anděl vyjadřovat také emoce k někomu nebo něčemu, například *Jsi můj anděl. Měla andělskou tvář* apod.

VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU

Výraz *This song brings me peace to the heart, comfort, calmness* (Tato píseň mi do srdce přináší mír, útěchu a klid) je projevem metafory Vytváření/tvorba je pohyb k místu. Slovo *song* (píseň, song) vyjadřuje tvorbu určitého hudebního umělce a výraz *to the heart* (srdce) metaforicky odkazuje k místu v našem těle. Lexém *brings* (přinést) pak směr určitého pohybu k danému místu.

VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K EMOCÍM

V poslední analyzované metafoře této písně se budeme věnovat výrazu *Dido You are the singer who uses her song to bring old and beautiful memories of love and joy to me* (Dido, jsi zpěvačka, která používá své písně, aby mne přivedly ke starým a krásným vzpomínkám na lásku a radost). Slovo *song* (píseň, song) je projevem hudební umělecké tvorby a slovní spojení *memories of love and joy to me* (vzpomínky na lásku a radost) odkazuje na prožívání jistých emocí člověka. Verbum *bring* (přinést) je poté výrazem pro vyjádření pohybu.

6. 7. STILL ON MY MIND

Nyní se dostáváme k analýze komentářů k písni *Still on my mind*, jejíž název nese i celé album. Celkem jsem zaznamenala pět typů metafor, a to EMOCE JSOU NÁBOŽENSTVÍ; STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU; SLOVA JSOU FYZICKÉ VLASTNOSTI; INTENZIVNÍ EMOCE JSOU ŽÁR/TEPLO.

EMOCE JSOU NÁBOŽENSTVÍ

Tento typ metafory se vyskytuje celkem ve dvou případech, a to *Eres mi angel y emociones* (Jsi můj anděl emocí) a *Thank u so much for your angel voice* (Mockrát ti děkuji za tvůj andělský hlas). Význam slova *anděl* byl již u určitých výrazů zmíněn výše. Anděl je bytost, jež se vyskytuje zejména v náboženství. V obou dvou výrazech se vyskytují popisy určitých emocí a reakcí na zpěvaččiny hudební kvality. Tyto emoce jsou metaforicky přeneseny na náboženský symbol (anděl).

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Výrazy odkazující na výše zmíněnou metaforu se v analyzovaných komentářích objevují celkem třikrát. Prvním výrazem je *I love Dido!!!* (Miluji tě, Dido!!!), druhým pak *she's just one of the best artists I've ever loved* (ona je jedna z nejlepších umělkyní, které jsem kdy miloval) a *India loves dido!!!!* (Indie miluje Dido!!!!) je výrazem třetím, jenž je i výrazem pro synekdochu. Všechny tyto věty odkazují na určitý stav emocí. Slovo *love* (láska, milovat, zamilovat se) chápeme jako stádium emočního vztahu člověka k druhému člověku a vnímáme ho také jako pozitivní stav lidské mysli.

ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU

Dále se v analýze vyskytovaly dva výrazy vyplývající z metafory Změna stavu je změna směru. Prvním z nich je *Welcome back* (Vítej zpět) a druhým *thanks for being back* (děkuji, že jsi se vrátila). Slovem *back* (zpět, zpátky) rozumíme pohyb z určitého místa do místa výchozího, kde jsme se dříve nacházeli. Změna stavu se stává cílovou doménou a změna směru je zdrojovou doménou.

SLOVA JSOU FYZICKÉ VLASTNOSTI

Dalším výrazem, který je projevem metafory Slova jsou fyzické vlastnosti, je *there's no such things like nudity or heavy words* (nejsou zde věci jako nahota nebo těžká slova). Autor tohoto komentáře nejspíše reaguje na některá videa jiných hudebních umělců, kteří ve svých klipech využívají prvky nahoty, sexuality a vulgárních slov v textech písní. Slova *nudity* (nahý, nahota) a *heavy* (těžký) souvisejí s určitými tělesnými vlastnostmi. Nahý chápeme ve smyslu obnažený (obnažené tělo) a adjektivum těžký zpravidla taktéž používáme v komunikaci při vyjádření fyzické vlastnosti nějakého objektu, zejména hmotnosti. Tyto vlastnosti jsou metaforicky přeneseny na abstraktní pojmy (slova).

INTENZIVNÍ EMOCE JSOU ŽÁR/TEPLO

Projevem této metafory k poslednímu analyzovanému výrazu této písně je *U are my light!!!* (Jsi mé světlo!!!). Slovo *light* (světlo) v lidské společnosti vyjadřuje pozitivní konotace, jelikož se světlem je spojeno teplo či žár, tedy příjemné vlastnosti, potřebné k životu. Ve výrazu *Jsi mé světlo* je vyjádřeno slovem *světlo* určitá emoce k jistému člověku. Podobně jako teplo či světlo, které hraje důležitou roli v životě člověka, jelikož teplo i světlo je základní lidská potřeba, je i pro člověka důležitá jistá osoba, ke které má určitý emoční vztah.

6. 8. MAD LOVE

V analyzovaných komentářích k této písni jsem zaznamenala celkem dva typy metafor. Nejvíce se projevila metafora STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ, a to celkem sedmkrát, AKCE JSOU POHYBY jako typ metafory je zastoupen jedním výrazem.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory, jak bylo zmíněno již výše, se v analýze objevil celkem sedmkrát. V prvním případě to je výraz *Love This Song* (Miluji tuto píseň). Slovo *love* (milovat) chápeme jako určitý psychický i fyzický stav člověka, který se projevuje určitou emoční náklonností k jistému objektu (k někomu nebo něčemu).

When will she marry me? (Kdy si mě vezme?) je druhým výrazem, jenž odkazuje opět na určitý stav člověka. Slovním spojením *marry me* (vzít si mě) označujeme v lidské společnosti stav, kdy daný člověk podnikne jisté kroky k stvrzení manželského sňatku (vzít si někoho za manželku či manžela).

Třetím případem je výraz *I saw Dido live this year and she was brilliant, loved every song* (Viděl jsem Dido živě tento rok a byla fantastická, miluji každou píseň). Autor komentáře popisuje zážitek ze zpěvaččina živého vystoupení a pozitivně reaguje na její tvorbu. Slovem *loved* (milovat) vyjadřuje jistý stav či postoj ke zpěvaččině tvorbě.

Ve čtvrtém výrazu *Love this catchy music* (Miluji tuto chytlavou melodii) se objevují slova *love* (milovat) a *catchy* (chytlavý). Oba dva výrazy jsou projevem určitého stavu, který hodnotí jistou uměleckou píseň. Adjektivum *catchy* (chytlavý) používáme často ve spojení *chytlavá píseň*, což znamená, že nás určitá melodie nadchla a použitím přeneseného výrazu jím vyjadřujeme skutečnost, že se nám tato píseň opravdu líbí.

Slovo *awesome* (úžasný), které se objevuje v páté větě *Awesome concert* (Úžasný koncert), je projevem určitého stavu, kdy autor komentáře hodnotí zpěvaččin koncert, tedy událost, kterou fanoušek navštívil.

Předposledním výrazem je *There is some kind of huskiness in her Voice that makes we wanna doze off and at the same time be awake to enjoy the tune*. (V jejím hlase je nějaký druh chraplavosti, kvůli které si chceme zdřímnout a zároveň být

vzhůru). V této větě je popisován zpěvaččin hlas, který se vyznačuje určitou chraplavostí, jenž nás dostává do konkrétního stavu, a to bdělosti a zároveň dřímoty. Jako poslední, sedmý, komentář je analyzován výraz *I love you and miss you Dido*. (Miluji tě, Dido, a chybíš mi). Slova *love you* (miluji tě) a *miss you* (chybíš mi) opět odkazují na určité (emoční) stavy člověka k jistému objektu.

AKCE JSOU POHYBY

Tento typ metafory je zastoupen pouze jedním výrazem, a to *makes me wanna dance!* (Nutí mě tančit!). Slovem *makes* (udělat, učinit) vyjadřujeme určitou akci, nějaké počínání. Verbum *dance* (tančit nebo tanec) je projevem jistého pohybu těla při dané činnosti (tanci). Výraz *makes* je tedy akce a představuje cílovou doménu, výraz *dance* je pohyb, a tudíž je projevem zdrojové domény.

6. 9. WALKING BY

V analýze komentářů k této písni byly nalezeny celkem dva typy metafor, a to STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ a EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ. První typ metafory je v analýze zastoupen celkem šestkrát, druhý typ metafory pouze jednou.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se promítla celkem do šesti následujících výrazů: *Beautiful song!* (Krásná píseň!), *This song is amazing. This song reminds me of the songs she made in 2003.* (Tato píseň je úžasná, připomíná mi písně, které tvořila v roce 2003), *This is great music* (Skvělá hudba), *I Love You, Dido* (Miluji tě, Dido), *I'm in love* (Jsem zamilovaný/á), *A wonderful song! Master* (Vynikající píseň! Mistryně). Ve všech výše zmíněných větách se objevují slova, kterými fanoušci vyjadřují určitý stav ke zpěvaččině umělecké tvorbě. Jsou to především výrazy týkající se emočních citů (love you, I'm in love) a pozitivních postojů k dané písni (this song is amazing, beautiful song).

EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Typ této metafory se objevil ve větě *I can't help but feel that these words come from an experience she's had.* (Nemůžu si pomoci, ale cítím, že tyto slova pocházejí ze zkušenosti, kterou měla). Způsob, jakým můžeme projevit své emoce, je mimo jiné i použití určitých slov v daném jazyce. Lidé zpravidla jako jediní disponují komunikací pomocí slov. Slovy můžeme vyjádřit jistou emoci, náladu nebo pocit, jaký nyní máme, například z nějaké konkrétní situace. Naše zkušenosti jsou do jisté míry také projevem určitých emocí a duševního stavu lidí, se kterými jsme byli v sociální interakci.

6. 10. FRIENDS

V daných komentářích k písni *Friends* bylo zjištěno celkem šest typů metafor. Jedná se o tyto druhy: STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; AKCE JSOU POHYBY; KONTROLA JE NAHOŘE; ŽIVOT JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; EXISTENCE JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; STAVY JSOU ENTITY UVNITŘ ČLOVĚKA.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se v konkrétních výrazech projevil celkem třikrát, a to *I love you, Dido* (Miluji tě, Dido), *I love you* (Miluji tě) a *thank you for your songs, your voice!!! You' re so beautiful!!! Amazing! Thank you!* (Děkuji za tvé písně a tvůj hlas!!! Jsi krásná!!! Úžasné! Děkuji ti!). Všechny dané věty metaforicky odkazují na stav, který vyvolává u fanoušků zpěvaččina hudební tvorba, a nesou v sobě pozitivní konotace, jelikož slovo *love* (láska, milovat) je vnímáno v lidské společnosti jako kladný (emoční) stav člověka, v němž se v průběhu života nachází.

AKCE JSOU POHYBY

Výraz *Please continue making music* (Prosím, pokračuj v hudební tvorbě), je projevem dalšího typu metafory Akce jsou pohyby. V tomto případě se zde vyskytují slova *continue* (pokračovat) a *making* (vytvářet, tvořit). Výraz vytváření či tvoření můžeme chápat jako pohyb, který je zapotřebí pro dosažení určité věci, například vytvořit nějakou hmotnou věc. Slovo *continue* (pokračovat) chápeme taktéž jako prostředek vyjádření plynulého pohybu. V přeneseném významu tyto verba znamenají zpěvaččinu práci – psaní hudby a hudebních textů.

KONTROLA JE NAHOŘE

Dále se zaměříme na analýzu výrazu *Dido is such a good example! She doesn't act like many "stars," more concerned with status and the frivolity of fame and social media* (Dido je dobrý příklad! Nechová se jako mnoho „hvězd“, které se zabývají slávou a sociálními médii), který je projevem metafory Kontrola je nahoře. Autor tohoto komentáře vyjadřuje jistý názor na umělce, kteří se objevují například na sociálních sítích nebo v TV a jsou publicisticky známí. Náš život je ovlivněn různými faktory, například rodinou, sociálním prostředím, vzděláním atd. a jedním z nich jsou také jisté společenské konvence, dané určitými pravidly. Svůj život jimi můžeme do

jisté míry řídit a ovlivňovat. Výrazem *good example* (dobrý příklad) můžeme pomocí metafory pojmenovat člověka, který respektuje společenské konvence a jeho chování je těmito konvencemi taktéž ovlivněno. Adjektivum *good* (dobrý) je vnímáno jako pozitivní status.

ŽIVOT JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Dalším analyzovaným výrazem je *She seems to live her life in her own way and occasionally comes up with her music!* (Zdá se, že žije svým vlastním způsobem života a občas přichází se svojí hudbou). Slovní spojení *in her own way* (její vlastní způsob, její vlastní cesta) metaforicky odkazuje k jistému subjektivnímu vnímání a prožívání života.

EXISTENCE JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tato metafora se projevila ve výrazu *Her voice sounds like laying in bed, sipping on hot coffee and looking out through a glass screen door at the horizon on a cold, rainy morning. Nostalgia is real.* (Její hlas je jako kdybych ležel v posteli, upíjel horkou kávu a díval se skrze prosklené dveře na obzor do deštivého, chladného rána. Nostalgie je skutečná). V tomto komentáři jsou popisované určité činnosti, které člověk zpravidla ve svém životě běžně dělá. Autor využívá přirovnání, aby popsal pocity, které má ze zpěvaččina hlasu. Popisované prostředky (postel, káva, dveře) běžně existují v našem světě. Existence těchto hmotných objektů je pomocí metafory přirovnána k lidskému hlasu.

6. 11. CHANCES

V analyzovaných komentářích k písni *Chances* byly objeveny celkem tři typy metafor, a to STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; AKCE JSOU POHYBY a STAVY JSOU NÁBOŽENSTVÍ.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se v komentářích vyskytl celkem v pěti výrazech. Prvním výrazem je *This is a one song perfect!!!* (Tohle je jedna dokonalá píseň). Slovo *perfect* (dokonalý) vyjadřuje jistý (emoční) stav k dané písni. Toto hodnocení chápeme jako pozitivní, jelikož adjektivum *dokonalý* je v lidské komunikaci bráno zpravidla jako kladné vyjádření. Substantivum *song* (píseň) je poté zdrojem tohoto (emočního) stavu. Druhým výrazem je *Absolutely love her voice* (Absolutně miluji její hlas), jenž popisuje opět určitý (emoční) stav, a to konkrétně ke zpěvaččině hlasovému projevu. Další dva výrazy, tedy třetí a čtvrtý, se vyskytují ve větách *I love u Dido thank u for u music* (Miluji tě, Dido, děkuji za tvoji hudbu) a *I love you sweet Dido* (Miluji tě, sladká Dido). Třetí i čtvrtý výraz opět popisují (emoční) stav k dané umělkyni, přičemž zdroj tohoto stavu spočívá v písni a hudbě. Adjektivum *sweet* (sladký) je primárně spojeno s chutí, tedy jídlem, ale v tomto přeneseném významu je popisován tímto slovem určitý (pozitivní) charakter zpěvačky.

Posledním výrazem, který se projevuje metaforou Stavý jsou umístění/zjištění je *The best thing that happened to me is u!!!!* (Nejlepší věc, která se mi stala, jsi ty!!!!). Slovní spojení *best thing* (nejlepší věc) metaforicky vyjadřuje pozitivní stav ke zpěvaččině osobě. Zdrojem tohoto emočního stavu je poté sama umělkyně.

AKCE JSOU POHYBY

Další typ metafory Akce jsou pohyby se objevil v jednom výrazu, a to konkrétně ve větě *Dido....Une voix qui vous transporte* (Dido....hlas, který vás dokáže unést). Toto francouzské slovo *transporte* do češtiny můžeme přeložit jako unést, což je v primárním významu chápáno jako určitý pohyb nebo taktéž činnost vykonávající nějaký úkon (nést – např. Žena nese tašku). Spojení tohoto verba s výrazem *voix*

(hlas), můžeme označit také jako za druh metafory, a to personifikaci. Zároveň hlas může být vnímán jako určitá činnost hlasivek. Metafora akce jsou pohyby je tedy vyjádřena v substantivu *voix* (hlas) a verbu *transporte* (unést).

STAVY JSOU NÁBOŽENSTVÍ

Třetí typ metafory plyne z výrazu *The world is missing the true voice of angel* (Svět chybí pravý andělský hlas). V tomto komentáři je formou metafory *world* (svět) vyjádřen názor na současný stav našeho života, jelikož slovo svět vnímáme jako místo, kde žijeme, a tudíž je součástí našeho života. Výraz *voice of angel* (andělský hlas) je v přeneseném významu hodnocení stavu zpěvaččina hlasového projevu. Symbol anděla se objevuje zpravidla v náboženských textech. Představa anděla je obvykle taková, že se jedná o nadpřirozenou bytost s kladnými vlastnostmi a pozitivními konotacemi (například čistota, láska, ochrana atd.). Z toho pramení i využití tohoto metaforického výrazu jako pozitivního hodnocení v určitých popisech některých stavů osob, věcí nebo činností.

6. 12. HAVE TO STAY

V analýze komentářů k této písni bylo zjištěno celkem sedm typů metafor, a to konkrétně STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ; LÁSKA JE JEDNOTA DVOU DOPLŇUJÍCÍCH SE ČÁSTÍ; ČAS JE PROTIVNÍK; DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE; EMOCE JSOU MAGIE/KOUZLA; STAVY JSOU TVARY/FORMA PODOBA a EMOCE JSOU KŘEHKÝM PŘEDMĚTEM.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafor se v analyzovaných komentářích vyskytl celkem ve dvou případech. V prvním případě se jedná o výraz *I have no words to describe this. Simple amazing!* (Nemám slov, jednoduše úžasné!). Slovní spojení *I have no words* (Nemám slov) v přeneseném významu znamená, že nás něco ohromilo nebo udivilo. Slova jsou pro člověka primárním prostředkem komunikace a dorozumívání se. Výrazem *nemám slov* vyjadřujeme určitý stav k dané věci, člověku nebo vlastnosti. Tento výraz můžeme vnímat jak v pozitivní, tak i v negativní konotaci. V tomto případě se jedná o konotaci pozitivní.

V druhém případě se jedná o výraz *Miss u B* (Chybíš mi B). Autor nejspíše vyjadřuje svůj (emoční) stav k jisté osobě označovanou iniciálou B. Výrazem *miss you* (chybět, postrádat někoho/něco) označujeme stav, kdy se v našem okolí nevyskytuje určitá osoba, kterou postrádáme. Vnímáme tedy tento stav spíše jako negativní konotaci.

LÁSKA JE JEDNOTA DVOU DOPLŇUJÍCÍCH SE ČÁSTÍ

Projevem této metafor je následující výraz *This one song goes to my girlfriend who is also my soul mate, my friend, my girl, my sister, my companion, my pillar, my fellow traveller, my sunlight, my heart, my brain, my legs, my arms, my hug, my five senses, my shelter, the other half of me, my ALL* (Tato píseň je pro moji přítelkyni, která je moje spřízněná duše, můj přítel, moje holka, moje sestra, můj společník, mým sloupem, mým společstujícím, mým světlem, mým srdcem, mým mozkiem, mými nohama, mýma rukama, mým objetím, mých pět smyslů, mé přístřeší, druhá polovina mě, moje VŠECHNO). Autor tohoto komentáře zde použil škálu několika výrazů,

kterými pojmenovává partnerské a citové vztahy ke své přítelkyni. Partnerský vztah je zde metaforicky reflektován pomocí určitých věcí nebo objektů, které lze rozčlenit do několika skupin. První skupina obsahuje jisté části, které jsou součástí lidského nebo zvířecího těla (srdce, mozek, nohy, ruce), a vlastnosti, které mohou být úzce spojené s lidským tělem a jeho funkcemi (pět smyslů, objetí, spřízněná duše).

Druhá skupina označuje člověka s určitým znakem (přítel, holka, sestra, společník, spolucestující, druhá polovina mě). Do třetí skupiny lze zařadit určité objekty (sloup, přístřeší, světlo), čtvrtá skupina zahrnuje výraz všechno, což bychom mohli vnímat jako pojmenování pro osoby, vlastnosti, věci atd., se kterými se ve svém životě daný člověk setkal, tam všude vidí svoji lásku.

Můžeme říci, že všechny čtyři skupiny zahrnují věci, abstraktní pojmy nebo určitý typ lidí, jež jsou součástí určitého celku – světa. Pojem láska a milostné city jsou zde metaforicky přeneseny na části, které se mohou doplňovat, ovlivňovat nebo spolu souviset. Například ruce se mohou podílet na objetí, sloup může být součástí přístřeší, srdce a mozek nemohou bez sebe navzájem fungovat atd.

ČAS JE PROTIVNÍK

Další typ metafory se objevuje ve výraze *despite the fact that one hundred thousand years are not enough time and I know that I want to stay more...* (Navzdory tomu, že tisíc let není dost času, a vím, že bych chtěl zůstat déle). Lidský život je pobytem na tomto světě časově omezený. Časovou jednotkou se zpravidla udává minuta, hodina, den, týden, měsíc, roky atd. Analyzovaný výraz vyjadřuje, že daný člověk si je vědom toho, že čas je omezená doba, přestože bychom chtěli na světě žít déle a prožívat určité chvíle, ale plynutí času nám v tom zabraňuje.

DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE

Dále budeme analyzovat výraz *what I would have done all these years if I didn't have your music to get me through the good and bad times...* (Co bych dělal celé ty roky, kdybych neměl tvoji hudbu, během dobrých a špatných chvil), který je zastoupen v metafoře dobrý je nahoře/špatný je dole. V lidském životě mohou člověka zastihnout různé situace. Smrt, osamocení, ztráta, nemoc atd. jsou v nás zakódovány jako ty špatné. Naopak život, zdraví, štěstí, láska atd. jsou stavy, které v nás vyvolávají pozitivní přístup a mají kladný vliv na naši psychiku.

EMOCE JSOU MAGIE/KOUZLA

Následující metafora se promítla do výrazu *this just pure magic* (toto je naprostý zázrak). Slovo *magic* (zázrak, kouzlo, magie) je primárně spojeno s nadpřirozenými schopnostmi. Tyto nadpřirozené schopnosti bývají využity většinou žánrově v pohádkách nebo fantasy příběhů, kde jsou bytosti, které mají určitou nadpřirozenou moc. Těmito vlastnostmi smrtelný člověk nedisponuje, takže jsou zpravidla vnímány jako kladné a atraktivní. Pomocí tohoto přeneseného výrazu je v analyzovaném komentáři vyjádřena emoce k dané písni.

STAVY JSOU TVARY/FORMA/PODOBA

Projevem další metafory je výraz *Dido and Enya collaboration would be freakin' amazing. They would sound very soothing together like watching a calming ocean wave.* (Spolupráce Dido a Enyy by byla úžasná. Společně by zněly jako když sledujete mořskou vlnu, jež vás uklidňuje). Slovo *calming* (uklidňující, ztišující) je pojmenování určitého stavu různých objektů, věcí nebo osob. Tento stav je promítán pomocí jistého druhu metafory, a to personifikace, do výrazu *wave* (vlna). Mořská vlna má určitý tvar, podobu a vyjadřuje stav hladiny moře nebo oceánu.

V analyzovaném komentáři se objevuje taktéž přirovnání – autor přirovnává hlas zpěvaček Dido a Enyy k mořské vlně. Tento druh metafory je vyjádřen výrazem *like* (jako).

EMOCE JSOU KŘEHKÝM PŘEDMĚTEM

Tento typ metafory se vyskytl ve větě *I was an absolute emotional wreck for 2 minutes and 44 seconds.* (Byl jsem absolutní troska emocí celé 2 minuty a 44 sekundy). Výraz *wreck* (troska, vrak) odkazuje primárně na předmět, jehož zbytky leží potopené na mořském dně, tudíž je z něj rozpadající se objekt. V analyzovaném komentáři pomocí přeneseného významu označuje určitý emoční stav, který autor prožíval, když byl na zpěvaččině koncertě nebo poslouchal její píseň.

6. 13. WHAT I'M DOING HERE

Na hudební platformě YouTube se k písni *What I'm doing here* objevilo celkem pět komentářů. Všechny tyto komentáře jsou projevem metafory STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ.

STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ

Tento typ metafory se vyskytl v pěti komentářích, a tedy v následujících výrazech *You're the BEST* (Jsi nejlepší), *Thank you Dido for the beautiful music* (Děkuji, Dido, za krásnou píseň), *I loved* (Miloval/a jsem), *The world is a better place thanks to Dido's music* (Díky hudbě od Dido je svět lepším místem, díky). Poslední komentář vyjadřuje své pocity z písni pouze pomocí emotikony srdce.

Všechny tyto komentáře projevují určitý stav k dané písni nebo zpěvaččině hudební tvorbě. Slova *best* (nejlepší), *beautiful* (krásný), *better* (lepší), *loved* (miloval/a) a srdce vnímáme v našem světě jako pozitivní konotace. Dané stavy jsou součástí lidských emocí a projevem kladných lidských vlastností.

ZÁVĚR

Tato práce měla za cíl analyzovat konceptuální metafory ve vybraných uměleckých a neuměleckých textech. Umělecké texty se týkaly daných písní zpěvačky Dido a neumělecké texty byly prezentovány vybranými komentáři pod videi k písním britské umělkyně na hudební platformě YouTube. Zajímalo nás, jaké konceptuální metafory se v obou textech vyskytují, počet metafor a druhy metafor. Na základě této analýzy jsme chtěli zjistit, jestli se od sebe dané texty, co se týče druhů metafor, nějakým způsobem liší a ověřit si, že umělecká metafora se vyskytuje i v neuměleckých textech, tedy běžné komunikaci, jak tvrdí teorie konceptuální metafory.

Teoretická část se věnovala definici pojmu metafora a následným vysvětlením teorie konceptuálních metafor, jejímiž představiteli jsou George Lakoff a Mark Johnson, a o kterou se tato práce primárně opírala.

Praktickou část představovala analýza jednotlivých písní a komentářů fanoušků k písním. Práce obsahuje také pět příloh. První příloha je seznam použitých metafor, druhou a třetí přílohou jsou tabulky s metaforickými výrazy, následným překladem a určením typu metafory. Třetí příloha je seznam použitých metafor v uměleckém textu, počet druhů a výrazů. Čtvrtá příloha obsahuje seznam použitých metafor v neuměleckém textu, počet druhů a výrazů. Pátá příloha obsahuje grafické znázornění výskytu metafor v uměleckém a neuměleckém textu.

Na základě těchto dvou analýz byly indukovány tyto výsledky a zjištění. Výsledkem celé analýzy bylo celkem sedmdesát tři typů metafor. Z toho třicet osm typů metafor se vyskytovalo v analýze uměleckých textech zpěvačky Dido a zbylých třicet pět typů metafor bylo nalezeno v neuměleckém textu, tedy v komentářích fanoušků pod videi k daným písním. Z analýzy uměleckých textů zpěvačky Dido vyplývá, že nejvíce konceptuálních metafor představovaly následující typy, a to STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ, celkem v osmi případech, ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU v pěti případech, dále LÁSKA JE VÁLKA, AKCE JSOU POHYBY, VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA, ZMĚNA JE POHYB, celkově ve čtyřech případech a další typy metafory ŽIVOT JE CESTA a VĚDOMÍ JE NOHOŘE se objevily ve třech případech. Zbylé metafory se v daných uměleckých textech vyskytly ve dvou případech, nebo pouze v jednom případě.

Nejvíce byl počet výrazů zaznamenán v metafoře STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ, a to v osmi větách, dále metafora ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU se projevila

celkem v šesti výrazech a poté následovaly typy metafor LÁSKA JE VÁLKA, AKCE JSOU POHYBY, ZMĚNA JE POHYB a VNĚJŠÍ PODMÍNKY JSOU KLIMA zastoupené celkově ve čtyřech výrazech.

V neuměleckém textu, tedy v komentářích fanoušků pod videi, byl v této analýze nejvíce zastoupen typ metafory STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ, jako tomu bylo i v textu uměleckém. Tento typ metafory se v analyzovaných komentářích objevil celkem třináctkrát. Následovala metafora AKCE JSOU POHYBY, celkem čtyřikrát. A dále pak metafory EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ, celkem ve třech případech, VYTVÁŘENÍ/TVORBA JE POHYB K MÍSTU, taktéž ve třech případech, dále orientační metafora DOBRÝ JE NAHOŘE/ŠPATNÝ JE DOLE, ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU, opět ve třech případech. Zbytek metafor se v daném textu vyskytoval ve dvou, či jednom případě.

Co se týče počtu výskytů metaforických výrazů, nejvíce vět bylo zastoupeno metaforou STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ, a to celkově ve čtyřiceti třech výrazech. Následovala metafora ZMĚNA STAVU JE ZMĚNA SMĚRU, celkem v pěti výrazech a poté metafory EMOCE JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ a AKCE JSOU POHYBY, celkem ve čtyřech výrazech. Ve třech výrazech se projeví metafory EXISTENCE JE UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ a ČAS JE PROSTŘEDEK/VÝCHODISKO. Zbylé metafory se v textu vyskytovaly po dvou, nebo po jednom výrazu.

Grafické znázornění počtu výskytů metafor je zobrazeno v Příloze 5. Z výzkumu vyplývá, že lidské emoce, nálady, stavy, postoje atd. můžeme vyjadřovat konceptuálními metaforami, které se objevují jak v uměleckém (poetickém), tak neuměleckém (hovorovém) stylu. Z analýzy dále můžeme usuzovat, že album *Still On My Mind* britské zpěvačky Dido se soustřeďuje převážně na témata určitých stavů, změn, akcí souvisejících s pohybem a lásky v ne příliš harmonickém stavu, což dokazuje výskyt metafory LÁSKA JE VÁLKA, která se zde vyskytla ve čtyřech případech.

Typ metafory STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ jasně převládá v obou případech. V uměleckém textu je tato metafora zastoupena v celkovém počtu osm, v neuměleckém textu se tento typ metafory objevuje třináctkrát. Důvodem, proč převládá tento typ metafory, může být ten, že metafora STAVY JSOU UMÍSTĚNÍ/ZJIŠTĚNÍ vyjadřuje určitý stav, např. *I'm in love*, a může vyjadřovat také jisté hodnocení, což se projevilo nejvíce v neuměleckém (hovorovém) textu.

Z diplomové práce vyplývá, že se metafora vyskytuje jak v uměleckém, tak neuměleckém textu, tudíž se potvrdila teorie Lakoffa a Johnsona o konceptuálních metaforách. Typy metafor v uměleckém a neuměleckém textu se od sebe nějakým způsobem zásadně nelišily, oba texty se z hlediska tematického orientovaly na jisté stavy, změny a akce související s určitými životními podmínkami.

Práce se snažila uplatnit poznatky teorie konceptuálních metafor a tyto poznatky prakticky ověřit na konkrétních případech. Tento výzkum byl specifický, jelikož bylo analyzováno pouze jedno album se třinácti texty daného interpreta. Je tedy možné, že by se ostatní alba, co se týče typů metafor, mezi sebou odlišovala. Zároveň je nutné dodat, že výzkum provedla jedna osoba, tudíž je možné, že na stejném typu textu v podobné analýze budou odhaleny ještě další typy metafor s odlišnou interpretací.

Byť tato práce podala zjednodušeným způsobem poznatky a výsledky o CMT, může nadále posloužit k dalším analýzám podobných typů textů.

SUMMARY

This work aimed to analyze conceptual metaphors in selected artistic and non-artistic texts. The artistic lyrics related to the given songs of the singer Dido and the non-artistic lyrics were presented by selected comments under the videos for the songs of the British artist on the YouTube music platform. We were interested in what conceptual metaphors appear in both texts, the number of metaphors and the types of metaphors.

Based on this analysis, we wanted to find out whether the given texts differ from each other in terms of types of metaphors and verify that the artistic metaphor also occurs in non-artistic texts, ordinary communication, as claimed by the theory of conceptual metaphor.

The theoretical part was devoted to the definition of the term metaphor and the subsequent explanation of the theory of conceptual metaphor, whose representatives are George Lakoff and Mark Johnson, and on which this work was primarily based.

The practical part was the analysis of individual songs and fan comments on the songs. The work also contains five appendices. The first appendix is a list of metaphors used, the second and the third appendices are tables with metaphorical expressions, subsequent translation and determination of the type of metaphor, The third appendix is a list of metaphors used in the artistic text, the number of species and expressions.

The diploma thesis shows that the metaphor occurs in both artistic and non-artistic texts, so the theory of Lakoff and Johnson about conceptual metaphors was confirmed. The types of metaphors in artistic and non-artistic texts did not differ fundamentally from each other in any way; both texts were thematically oriented towards certain states, changes and actions related to certain living conditions.

The diploma thesis tried to apply the knowledge of the theory of conceptual metaphors and verify this knowledge in specific cases. This research was specific, as only one album with thirteen lyrics by a given artist was analyzed. So it is possible that other albums would differ in terms of types of metaphors. At the same time, it is necessary to add that the research was carried out by one person, so it is possible that

other types of metaphors with different interpretations will be revealed on the same type of text in similar analysis.

Although this work provides knowledge and results about CMT in a simplified way, it can still be used for further analysis of similar types of texts.

Abstrakt

Název práce: Analýza konceptuální metafory ve vybraných textech britské zpěvačky Dido.

Autor práce: Bc. Eva Stručovská

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Zámečník, Ph.D.

Počet stran a znaků: 93 stran, 113 812 znaků

Počet příloh: 5

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá analýzou konceptuální metafory ve vybraných textech britské zpěvačky Dido. Práce identifikuje konceptuální metafory a následně popisuje jejich výklad. Dále práce analyzuje konceptuální metafory v neuměleckém textu a kvalitativně ho porovnává s uměleckým textem. Teoretická část obsahuje definici metafory, teorie konceptuální metafory a popis postupu práce při analýze textů. Praktická část následně určuje druhy konceptuálních metafor ve vybraných textech a popisuje je na základě využití stanoveného seznamu.

Klíčová slova: konceptuální metafora, metafora, teorie konceptuálních metafor, zdrojová doména, cílová doména, angličtina.

Abstract

Title: Analysis of conceptual metaphor in selected texts of the British singer Dido.

Author: Bc. Eva Stručovská

Supervisor: Mgr. Lukáš Zámečník, Ph.D.

Number of pages and characters: 93 pages 113 812 characters

Number of appendices: 5

Abstract

The diploma thesis deals with the analysis of the conceptual metaphor in selected texts of the British singer Dido. The work identifies conceptual metaphors and then describes their interpretation. Furthermore, the work analyzes conceptual metaphors in a non-artistic text and qualitatively compares it with an artistic text. The theoretical part contains the definition of metaphor, the theory of conceptual metaphor and a description of the work process in the analysis of texts. The practical part then determines the types of conceptual metaphors in selected texts and describes them based on the use of a set list.

Keywords: conceptual metaphor, metaphor, source domain, target domain, English language.

Literatura a zdroje

Bauer, Alois, Vrajová Jana: *Čítanka 2 pro 3. a 4. ročník středních škol.* Olomouc 2003.

Čermák, František: *Frazeologie a idiomatika česká a obecná.* Karolinum. Praha 2007.

dcy. 2020. Do obchodu ano, do školy ne. Rozpor udivil rodiče studentů i pedagogické odborníky. *Lidové noviny.* 2020. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/do-skoly-ne-do-obchodu-ne-zakladni-a-stredni-skoly-zustanou-hibernovane-do-konce-skolniho-roku.A200424_220306_ln_domov_hetom.

Lakoff, George a Johnson, Mark. 2002. *Metafory, kterými žijeme.* Brno. Host.

Lotko, Edvard: *Slovník lingvistických termínů pro filology.* Olomouc 2003.

Kövecses, Zoltán. 2010. *Metaphor — a practical introduction.* 2.vyd. Oxford : Oxford university press, 2010.

Master Metaphor List. 1991. Dostupné z: <http://araw.mede.uic.edu/~alansz/metaphor/METAPHORLIST.pdf>.

Palek, Bohumil: *Základy obecné jazykovědy.* Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1989.

Pavelka, Jiří: *Anatomie metafory.* Blok, Brno 1982.

YouTube. <https://www.youtube.com/>. [Online] YouTube. <https://www.youtube.com/>. [Online] YouTube. <https://www.youtube.com/channel/UC9Nyyq3qHochdTq1klPyVIQ>.

Přílohy

Příloha 1 - obsahuje tabulky s výsledky rozborů jednotlivých písní uměleckého textu.

HURRICANESS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
<i>Let me face</i> , the sound and fury, <i>let me face</i> , hurricanes	Nech mě čelit zvuku a zuřivosti	Psychické síly jsou fyzické síly/vnější podmínky jsou klima
And <i>time will make us</i> some ways less and some ways more	A čas nás učiní přizpůsobivějším, nebo méně přizpůsobivými	Čas je změna/čas je ten, kdo dělá změny
And I wanna talk of nothing as <i>the world passes by</i> and I wanna think but not to say	Nechci o ničem mluvit, zatímco svět bude ubíhat, a chci přemýšlet, ale nic neříkat	Personifikace/Myšlenky jsou chápání/vnímání
<i>Let me not turn away</i> from happiness or pain, <i>just not to run away, in my heart and in my head</i>	Nenech mě, abych se odvrátila od štěstí nebo bolesti, hlavně neutéct pryč, v mé hlavě a v mém srdci	Emoce jsou prostředkem k pohybu/činnostem

GIVE YOU UP

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
<i>Give you up</i>	Vzdát se	Láska je válka
You don't, <i>you don't get under my skin</i> no more No <i>it's gone, it's gone</i>	Už se mi nedostaneš pod kůži Ne, je to pryč, je to pryč	Ovládání je aktivní Láska je cesta
I ain't <i>thinking about you</i> no more	Už na tebe nemyslím	Myšlenky jsou objekty
I <i>found a way to let you go</i> So you don't have to stay now	Našla jsem způsob, jak tě nechat jít, takže tu nemusíš zůstat	Láska je cesta
A <i>broken mind</i>	Zlomená mysl	Mysl je tělo
<i>I'm giving up, I'm giving up</i> I'll <i>give you up</i>	Vzdám se, vzdám se, Vzdám se tě	Láska je válka
Got your picture covering up <i>the cracks on the wall</i> , but <i>the lines won't fade</i>	Mám tvoji fotku, která překrývá trhliny ve zdi, ale ty řádky nezblednou	Láska/emoční stav je objekt
Didn't think that I would be <i>missing you at all</i> Maybe that was my mistake	Nemyslela jsem si, že bys mi vůbec měl chybět, Možná to byla moje chyba	Emoční stavy jsou zjištění
It's gonna <i>rip your heart out</i>	Vyrve ti to srdce	Emoce jsou entity uvnitř člověka

HELL AFTER THIS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
<i>Fall in love</i>	Zamilovat se	Stavy jsou zjištění/umístění
If <i>I'm going to hell</i>	Když jdu do pekla	Akce jsou pohyby
It's <i>time for change</i>	Čas pro změnu	Čas je ten, kdo dělá změnu

YOU DON'T NEED A GOD

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
<i>I'm hell stuck still</i> by a side of something	Stále jsem v pekle po boku něčeho	Stavy jsou zjištění/umístění
<i>Send me</i> absolutely elsewhere, <i>take me</i> absolutely right here	Pošli mě úplně jinam, Vezmi mě sem	Akce jsou pohyby
To <i>stay out here</i>	Zůstat tady	Stavy jsou zjištění/umístění

TAKE YOU HOME

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
Take you home	Vezmu tě domů	Stavy jsou zjištění/umístění
But I can't seem to <i>find my way home</i>	Ale nemůžu najít cestu domů	Změna stavu je změna směru
Move to slow, we didn't <i>see a change</i>	Pohybovali jsme se pomalu, proto jsme neviděli změnu	Změna je pohyb
Sun <i>is hanging low</i> across the street	Slunce se sklání nízko nad ulicí	Vnější podmínky jsou klima

SOME KIND OF LOVE

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
When we lose what we love, don't think anything will ever <i>taste the same</i>	Když ztratíme, co milujeme, myslíme si, že už nic nebude chutnat stejně	Myšlenky jsou pokrmy/jídla
The songs <i>hadn't changed, every note just the same</i>	Ty písničky se nezměnily, každá nota je přesně taková, jaká byla	Stavy jsou zjištění/umístění

STILL ON MY MIND

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
Still <i>on my mind</i>	Stále v mé mysli	Myšlenky jsou umístění/zjištění
I was brave, <i>free of love</i>	Byla jsem statečná, bez lásky	Stavy jsou zjištění/umístění
We were <i>born in the light</i>	Narodili jsme se ve světle	Stavy jsou zjištění/umístění
I'm sorry that <i>I broke you down</i>	Je mi líto, že jsem ti ublížila/zlomila tě	Poškození je fyzické zranění
<i>Turned away</i> when it <i>hurt</i>	Otočit se/Odvrátit se, když to bolí	Změna stavu je změna směru
You were there when <i>I called for you and I walked away</i>	Byl jsi tam, když jsem tě volala, a odešla jsem	Změna stavu je změna směru
I've run so far, but <i>you are still on my mind</i>	Běžela jsem tak daleko, ale pořád na tebe myslím	Myšlenky jsou umístění/zjištění
I opened the door and <i>lost the dream</i> and <i>couldn't go back inside</i>	Otevřela jsem dveře a ztratila sen, nemůžu se vrátit zpátky dovnitř	Myšlenky jsou zjištění
<i>I took a road</i> that <i>led nowhere</i>	Vydala jsem se cestou, která nikam nevedla	Život je cesta
Now I've gone <i>too far to come back here again</i>	Zašla jsem příliš daleko, abych se mohla znovu vrátit	Změna stavu je změna směru
But I <i>made my choice</i>	Rozhodla jsem se	Změna je pohyb

MAD LOVE

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
Mad love	Šílená láska	Láska je šílenství
Was it <i>in the mad loves</i> and the <i>big fights</i>	V šílené lásce a velkých bojích	Láska je válka
So was it in a <i>small chance</i>	Byla to malá šance a plynutí dne	Akce je pohyb
and the passing of day		
So was it in the <i>giving up</i> and the getting on	Bylo to vzdávání se a pokračování	Láska je válka
And watch <i>the clouds pass above</i>	A sleduj, jak mraky přecházejí	Vnější podmínky jsou klima
How <i>paper burns</i> and <i>pictures fade</i>	Jak papír hoří a obrázky mizí	Láska/emoce jsou teplo/záře Život je obraz

WALKING BY

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
My mind still <i>roams free</i>	Moje mysl se pořád toulá	personifikace
You can <i>keep me caged</i>	Můžeš mě držet v kleci	Láska je vězení
Please, don't forget that you <i>broke your own heart</i> and don't forget that you <i>lost your mind</i>	Prosím, nezapomeň, že jsi si zlomil vlastní srdce a nezapomeň, že jsi ztratil rozum.	Poškození je fyzické zranění/ Myšlenky jsou objekty
<i>Every step I take</i> I'm always here without you and <i>I don't need words or anything</i> from you and I wish <i>I never felt it</i>	Každý krok, který udělám, je bez tvé přítomnosti a nepotřebuji od tebe slova nebo něco jiného a přeji si, abych toto nikdy necítila	Změna je pohyb/ Slova jsou emoce
Please, don't forget that you <i>sold your own heart</i> and don't forget that you <i>lost your way</i>	Prosím, nezapomeň, že jsi prodal své vlastní srdce a nezapomeň, že jsi ztratil svoji cestu	Láska jsou peníze/ Život je cesta

FRIENDS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
I know, you thought I'd <i>never be really much of anything</i>	Vím, že sis vždycky myslel, že ničeho nedosáhnu	Úspěch je ztráta/zisk
<i>I turned against the wind</i> and when <i>my eyes started to burn, you turned your back to me</i>	Obrátila jsem se proti větru a když mě začaly pálit oči, tak jsi se ke mně otočil zády	Změna stavu je změna směru/ Emoce jsou teplo/záře
Well, you see <i>I slipped away, now, time to me</i>	A tak jsem zmizela pryč, nyní mám čas pro sebe	Změna je pohyb/ Čas je změna
So don't come crying to me <i>don't come trying again</i>	Nechod' ke mně brečet, o nic se už nesnaž	Emoce jsou entity uvnitř člověka
You assumed that things they'd go <i>your way it would all just carry on</i>	Myslel sis, že se ti bude dařit, že všechno bude zase fajn	Úspěch je nahoře, selhání dole

CHANCES

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
All I did today was wake up and watch TV	Dnes jsem se vzbudila a koukala na televizi	Vědomí je nahoře (orientační metafora)
When shadows turn to clouds , good choices won't be made	Když se stíny promění v oblaka, nikdo nedělá správná rozhodnutí	Vnější podmínky jsou klima
And I will have all my chances again, I want all of my changes again	A opět budu mít naději, chci mít znovu naději	Šťastný je nahoře, smutný je dole
And as the sky turns red	Obloha pomalu rudne	Vnější podmínky jsou klima
I could stay up all night or go to bed	Můžu zůstat celou noc vzhůru nebo jít spát	Vědomí je nahoře

HAVE TO STAY

Metaforické výrazy	Překlad	Typ metafory
When you cry I remind you that I'm never gone away that I'm here by your side until you send me away	Když brečíš, připomínám ti, že nikdy neodejdu a jsem tady po tvém boku, dokud mně nepošleš pryč.	Akce jsou pohyby
And when you wake up far too early, it's chance to start again	A když se vzbudíš velice brzy, je šance začít znovu	Vědomí je nahoře/ Příležitosti jsou objekty
And if the light turns to darkness and your face might turn away, when your words don't sound as sweet anymore	A když se světlo změní v temnotu a tvoje tvář se odvrátí, když tvoje slova už nezní tak sladce	Změna stavu je změna směru/ Slova jsou smyslové vjemy

WHAT I'M DOING HERE

Metaforické výrazy	Překlad	Typ metafory
There's an empty seat next to me everywhere I go	Všude, kam jdu, je vedle mne prázdné místo	Emoce jsou zjištění/umístění
Life's too short for all this time, we could have spend as two , I've seen it and I've held it and it's better spend with you	Život je tak krátký po celou tu dobu, mohli jsme ho strávit ve dvou, viděla jsem to a držela to a je lepší jej strávit s tebou	Čas je jídlo
I have run from most things that come too close, but are those journeys led me here to your home	Utíkala jsem pryč od věcí, které byly tak blízko, ale všechny ty cesty mě zavedly sem, k tobě domů.	Život je cesta
Time is running out and I'm tired of missing you	Čas se krátí a já jsem unavená z toho, jak mi chybíš	Čas je něco, co se pohybuje směrem k nám Stavy jsou umístění/zjištění

Příloha 2

Příloha 2 obsahuje tabulky s výsledky rozborů jednotlivých písní neuměleckého textu.

HURRICANESS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
This song is the last thing I asked from my ex before we break up.	Rozpadli jsme se/rozešli jsme se	Emoce jsou křehkým předmětem.
In many years to come the world may be a different place , however the music will mean the same!	Svět může být jiné místo	Existence je místo/zjištění/umístění
A hell of a good song! Love from Czechoslovakia. ❤️	Zatraceně dobrý song. Pozdrav z Československa.	Myšlenky/Emoce jsou místa/zjištění/umístění
ADICTA a lo que estremece y te hace sentir viva GRACIAS	Závislý na tom, co se třese a způsobuje to, že se cítíte naživu. Děkuji.	Emoce jsou pohyby.
Vi su musica en fb y me enamore ella 😊	Viděl jsem její hudbu na FB a zamiloval se do ní	Stavy jsou umístění/zjištění
d'actualité, dans notre monde qui va vers la catastrophe , à tous les coins de rue, des plages etc	Aktuální události v našem světě, který směřuje ke katastrofě, v každém rohu ulice, na plážích atd.	Změna je pohyb
Em pensar que ela esteve aqui em Curitiba, tão perto. ❤️	Pomyslela si, že byla tady v Curibitě, tak blízko	Emoční intimita je fyzická blízkost
I am a Southerner, who lived on the Outer Banks in North Carolina (Ocracoke, Nags Head, Cape Lookout). So, I know hurricanes, and I know William Faulkner's "The Sound & the Fury", and I even looked just like that kid at 3.42sec. This is truly a small world 😊	Jsem jižan, který bydlí na Outer Banks v Severní Karolině (Ocracoke, Nags Head, Cape Lookout), takže znám hurikány a znám Faulknerův román „The Sound and the Fury“ a vypadal jsem přesně jako dítě v 3.42 sekundě. Svět je opravdu malý.	Stavy jsou umístění/zjištění.
who the fuck are Joana	Kdo jsou zatraceně Joana	Změna je pohyb.

and cris? Dido is back after 6 years!	a Cris? Dido je zpět po šesti letech!	
Tan larga fue tu ausencia Dido	Tak dlouho jsi byla nepřítomná, Dido.	Existence je umístění/zjištění.
And all our yesterdays have lighted fools The way to dusty death	A všechny naše včerejší dny byly zapáleny bláznů cestou k prašné smrti.	Život je cesta.
! Life's but a walking shadow, a poor player, That struts and frets his hour upon the stage, And then is heard no more.	Život je jen chodící stín, chudý hráč, který se vzpírá a rozčiluje se na jeho hodině na jevišti, a pak už není slyšet.	Přirovnání (Život je hra.)
It is a tale Told by an idiot, full of sound and fury, Signifying nothing'. - Macbeth, Shakespeare	Je to příběh, který říkal idiot, plný zvuku a zuřivosti, který nic neznámá. – Macbeth, Shakespeare.	Život je příběh.
this song feels like Dido making love to my ears till 1:59 after that it is hurricane.	Tato píseň je jako Dido, líbezná k mým uším, až po 1:59, poté je to hurikán.	Stavy jsou umístění/zjištění.

GIVE YOU UP

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
Class, pure class. Something that is rare in today's crazy world.	Třída, ryzí třída. Něco unikátního v dnešním šíleném světě.	Emoce jsou umístění/zjištění.
2 words..... SHE's BACK 🤪👍👍👍👍👍	Dvě slova.....je zpátky.	Změna je pohyb.
She looks stunning as well.	Vypadá také velice dobře.	Stavy jsou umístění/zjištění.
Thank you Dido for coming back.	Děkuji, Dido, že jsi se vrátila zpět.	Změna je pohyb.
Her voice is actually richer.	Její hlas je nyní bohatší.	Vlastnictví/majetek jsou bohatství.
The UK has brought the world many amazing artists over the years.	Velká Británie přinesla světu v průběhu let mnoho skvělých umělců.	Personifikace/ Vytváření/tvorba je pohyb k místu.
Songs makes me think of my ex! I'm soooo over him " thank god 🙏 BB...Xx...	Písň mě nutí přemýšlet o mém „ex“. Přenesla jsem se přes něj. Děkuji bohu.	Emoce jsou entity uvnitř člověka.
I am delighted with this new album as always wonderful sings with very friendly soul.	Jsem potěšen tímto novým albem, jako vždy, skvělý hlas s velmi přátelskou duší.	Emoce jsou umístění/zjištění.
you cant rip my heart out	Nemůžeš mi vyrvat srdce.	Emoce jsou entity uvnitř člověka.

HELL AFTER THIS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
I am in love with her voice 😊	Miluji její hlas.	Stavy jsou umístění/zjištění.
feels like god is on my side	Pocit, jako když je bůh na mé straně.	Emoce jsou umístění/zjištění.
your music is medicine to the soul	Tvoje hudba je medicína pro duši.	Zdraví je nahoře.
Im gonna enjoy you while I can. cause' Life is a tricky joke and the time is dropping out of my hands.	Budu si vás užívat, až budu moci, protože život je nevypočitatelný a čas mi protéká mezi prsty.	Život je komika Čas je prostředek/východisko/útočiště
Was never a fan Dido but this is not bad indeed definitely different but in a good way	Nikdy jsem nebyl fanouškem Dido, ale tohle vlastně není špatné, rozhodně jiné, ale na dobré cestě, v dobrém slova smyslu	Emoční stabilita je kontakt se zemí.
I was thinking: yes, she will not remember his face after this, but, what about him? If I were him, I will indeed remember my time with Dido 🤖	Přemýšlel jsem: ano, ona si nebude pamatovat jeho tvář po tom všem, ale co s ním? Kdybych byl on, opravdu si vzpomenu na chvíle s Dido.	Čas je prostředek/východisko/útočiště
Where is the old sound we fell in love with?	Kde je ten starý zvuk, do kterého jsme se zamilovali?	Stavy jsou umístění/zjištění.

YOU DON'T NEED A GOD

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
Your voice is taking me to heaven ❤️	Její hlas mě bere do nebe.	Dobrý je nahoře
I love you DIDO and every song speaks to me but this take my soul in other univers, you are amazing you are the best for me	Miluji tě, Dido a každá píseň ke mně mluví, ale tato mi vzala duši do jiného vesmíru. Jsi úžasná, nejlepší pro mě	Stavy jsou umístění/zjištění Personifikace
Do I see diamonds 💎 falling from the sky with this beautiful song? 😊 😊 ❤️ ❤️ 💎 💎 💎	Vidím diamanty padat z oblohy s touto krásnou písní?	Stavy jsou umístění/zjištění (umělecká metafora)
Arts have no limit. Creativity are free. But.. I need my God like somebody needs a drug.	Umění nemá limit, tvořivost je svobodná. Ale... já potřebuji mého Boha jako někdo potřebuje drogu.	Vytváření/tvorba je pohyb k místu.
Beautiful voice, beautiful song written by a fallen angel and sang by clearly agnostic or atheist.	Krásný hlas, krásná píseň napsaná padlým andělem a zpívaná agnostikem nebo ateistou.	Pozice/postavení je dole (umělecká metafora)
Everything is so different and a return to her true style. Like a warm summer's breeze. Simply gorgeous.	Vše je tak jiné a návrat k jejímu pravému stylu. Jako teplý letní vánek. Jednoduše nádherné.	Změna stavu je změna směru Přirovnání
Some kind of music can take me away , but can't make it every time, the music of Dido do it always and everywhere.	Určitá hudba mě může unést, ale ne vždy, hudba od Dido je toho schopná vždy a všude.	Akce jsou pohyby.
She invented the music new so warm and peacefull.	Vynalezla novou hudbu tak srdečnou a mírumilovnou.	Stavy jsou tepla/žáry

TAKE YOU HOME

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
I can't listen or watch her too much... Because every time I do I fall in love .	Nemůžu ji příliš poslouchat nebo se na ni dívat...protože jsem se pokaždé zamiloval.	Stavy jsou umístění/zjištění
Es mi dulce pastel de navidad! [=]	Je to můj sladký vánoční dort! [=]	Myšlenky jsou jídlo/potrava
Her Feathers are so bright.....	Její peří jsou tak lesklá...	Předměty jsou vlastnosti/stavy
Deusa maravilhosa!!!	Úžasná bohyně	Stavy jsou umístění/zjištění
Perfection. Worth the 10 year wait.	Perfektní. Stojí za deset let čekání.	Čas je prostředek/východisko/útočiště
i met you on top of a hill , but you just walked away to the things i am about to say, it's the song you sang.	Potkal jsem tě na vrcholu kopce, ale odešel jsi k věcem, které chci říct, je to píseň, kterou jsi zpíval.	Dobrá je nahoře

SOME KIND OF LOVE

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
sometimes there are rare things that keep you strong in this life... DIDO sound is ONE of those thing...	Někdy existují vzácné věci, které vás udržují v životě silné. Zvuk Dido je jednou z těch věcí.	Mysl/rozum je tělo
This beautiful song touches my soul!	Tato krásná píseň se dotkla mé duše!	Personifikace
Can't imagine that you're back with that amazing album, love from Alexandria Egypt EG ♡ ♡	Nedokážu si představit, že jste zpátky s tímto úžasným albem, s láskou Alexandria, Egypt	Stavy jsou umístění/zjištění
Thanks YOU for another magnificent song! I LOVE YOU!	Děkuji vám za další skvělou píseň! Miluji vás.	Stavy jsou umístění/zjištění
Plz Dido keep making this beautiful music. You are an INCREDIBLE ARTIST! WITH THE VOICE OF AN ANGEL. GOD HAS BLESSED YOU WITH A BEAUTIFUL SOUL. ❤️❤️❤️❤️💞💞💞💞🌞	Prosím, Dido, tvoř tuto krásnou hudbu. Jsi neuvěřitelná umělkyně s hlasem anděla. Bůh ti žehnej s krásnou duší.	Emoce jsou umístění Emoce jsou náboženství
This song brings me peace to the heart, comfort, calmness. the lyrics are light and very easy to understand. love dido ♡ ♡ 😊	Tato píseň mi do srdce přináší klid, útěchu a pokoj, texty jsou lehké a velmi snadno pochopitelné. Miluji Dido.	Vytváření/tvorba je pohyb k místu.
Dido You are the singer who uses her song to bring old and beautiful memories of love and joy to me.	Dido, jsi zpěvačka, která používá své písně k tomu, aby mě přivedly ke starým a krásným vzpomínkám na lásku a radost.	Vytváření/tvorba je pohyb k emocím.

STILL ON MY MIND

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
Clasica o House!! tu voz, canciones y músicos inigualables... Eres mi angel y emociones de cada día!!! Felicidades 2020.. Gracias gracias!!! Desde Argentina... Y love Dido!!!	Klasika nebo house!! Váš hlas, písničky a bezkonkurenční hudebníci... Vy jste můj anděl emocí každý den! Děkuji, děkuji, z Argentiny...Miluji Dido!!!	Emoce jsou náboženství/ Stavy jsou umístění/zjištění
Welcome back , you beautiful woman, still looking and sounding amazing in 2019.	Vítej zpět, jsi krásná žena, která stále vypadá krásně a zní úžasně v roce 2019.	Změna je pohyb
Hi Miss Dido ❤️❤️ Thank u so much for your angel voice 🌸🌸❤️❤️ fantastic! From Tahiti island 🌸🌸🌸🍌🍌🍌	Zdravím, Dido, děkuji ti mockrát za tvůj andělský hlas, fantastické! Pozdrav z Tahiti	Emoce jsou náboženství
Dido Dido Dido wow she's just one of the best artists I've ever loved . What akes her special to me it's the fact that in her videos there's no such things like nudity or heavy words .	Dido Dido Dido, ona je jedna z nejlepších umělkyní, které jsem kdy miloval. Co je pro ni speciální je to, že v jejich videí neexistují takové věci, jako jsou nahota nebo drsná slova	Stavy jsou umístění/zjištění Slova jsou fyzické vlastnosti
U are my light!!! Dont stop singing!!!!	Jsi mé světlo!!!, nepřestávej zpívat!!!!	Intenzivní emoce jsou žár/teplo
the best is still to come, thanks for being back , thanks for singing again... Greetings from Vzla	To nejlepší přišlo, děkuji, že jsi se vrátila a znovu zpíváš, zdravím z Venezuely	Změna je pohyb
India loves dido!!!!	Indie miluje Dido!!!!	Stavy jsou umístění/zjištění

MADE LOVE

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
Love This Song	Miluji tuto píseň	Stavy jsou umístění/zjištění
when will she marry me?	Kdy si mě vezme?	Stavy jsou umístění/zjištění
I saw Dido live this year and she was brilliant, loved every song , this is one of my favourites and the live version is fantastic too ❤️🎤	Viděl jsem Dido tento rok naživo a byla skvělá, miluji každou píseň, toto je jedna z mých nejoblíbenějších a verze živě je také fantastická	Stavy jsou umístění/zjištění
Love this catchy music that makes me wanna dance!	Miluji tuto chytlavou melodii, která mě nutí tančit!	Stavy jsou umístění/zjištění Akce jsou pohyby
Awesome concert!	Úžasný koncert!	Stavy jsou umístění/zjištění
There is some kind of huskiness in her Voice that makes we wanna doze off and at the same time be awake to enjoy the tune. This along with New York, If I rise, and a few others. They are simply awesome. I understood Dido is never going to disappoint me.	V jejím hlase je nějaká chraplavost, kvůli které si chceme zdímnout a zároveň být vzhůru spolu s NY když vstanu a několik dalších. Jsou jednoduše úžasní. Pochopil jsem, že mě Dido nikdy nezklame.	Stavy jsou umístění/zjištění
I love you and miss you Dido.	Miluji tě a chybíš mi, Dido	Stavy jsou umístění/zjištění

WALKING BY

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
Beautiful song! I can't help but feel that these words come from an experience she's had.	Krásná píseň! Nemůžu si pomoci, ale cítím, že tyto slova pocházejí ze zkušenosti, kterou měla.	Stavy jsou umístění/zjištění Emoce jsou umístění/zjištění
This song is amazing. This song reminds me of the songs she made in 2003.	Tato píseň je úžasná. Připomíná mi písně, které tvořila v roce 2003.	Stavy jsou umístění/zjištění
This is great music .	Skvělá muzika.	Stavy jsou umístění/zjištění
I Love You Dido Yes 	Miluji tě, Dido.	Stavy jsou umístění/zjištění
I'm in love 	Jsem zamilovaný/á	Stavy jsou umístění/zjištění
A wonderful song ! Master 	Vynikající píseň! Mistr	Stavy jsou umístění/zjištění

FRIENDS

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafor
I love you Dido please continue making music. Regards from Spain	Miluji tě, Dido, prosím, pokračuj v hudební tvorbě. Pozdravy ze Španělska	Stavy jsou umístění/zjištění Akce jsou pohyby
Dido is such a good example! She doesn't act like many "stars," more concerned with status and the frivolity of fame and social media. She seems to live her life in her own way and occasionally comes up with her music! Simple as that...	Dido je dobrý příklad! Nechová se jako mnoho „hvězd“, které se zabývají slávou a sociálními médii. Zdá se, že žije svým vlastním způsobem a občas přichází se svojí hudbou! Je to jednoduché...	Kontrola je nahoře Život je umístění/zjištění
I love youuuuuu 😊	Miluji tě	Stavy jsou umístění/zjištění
Her voice sounds like laying in bed, sipping on hot coffee and looking out through a glass screen door at the horizon on a cold, rainy morning. Nostalgia is real.	Její hlas je jako kdybych ležel v posteli, upíjel horkou kávu a díval se skrze prosklené dveře na obzor do deštivého, chladného rána. Nostalgie je skutečná.	Přirovnání Existence je umístění/zjištění
She is such a wholesome person and her songs just feel so clean and beautiful	Je to taková blahodárná osoba a její písně jsou tak čisté a krásné	Stavy jsou entity uvnitř člověka
Oh my! And i thank you for your songs, your voice!!! You' re so ooOOO! Beautiful!!! Amazing! Thank you!	Děkuji za tvé písně, tvůj hlas!!! Jsi krásná, úžasná!!! Děkuji ti!	Stavy jsou umístění/zjištění

CHANCES

Metaforický výraz	Překlad	Typ metaforý
THIS IS A ONE SONG PERFECT !!! THIS IS IT !!	Tohle je jedna dokonalá píseň!!! To je ono!!	Stavy jsou umístění/zjištění
Absolutely love her voice and this beautiful song!	Absolutně miluji její hlas a tuto krásnou píseň!	Stavy jsou umístění/zjištění
love u DIDO THANK U FOR U MUSIC . FROM MÉXICO CITY 	Miluji tě, Dido, děkuji za tvoji hudbu. Z MC	Stavy jsou umístění/zjištění
Dido.... Une voix qui vous transporte . Des chansons superbes	Dido... hlas, který vás dokáže unést. Vynikající písně.	Akce jsou pohyby.
I Love You Sweet Dido Yes 	Miluji tě, sladká Dido	Stavy jsou umístění/zjištění
The best thing that happened to me is u !!!!!	Nejlepší věc, která se mi stala, jsi ty!!!!	Stavy jsou umístění/zjištění
The world is missing the true voice of angel . Getting distracted by anaconda songs.	Světlu chybí pravý andělský hlas.	Stavy jsou náboženství

HAVE TO STAY

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
I have no words to describe this. Simple amazing!	Nemám slov. Jednoduše úžasné!	Stavy jsou umístění/zjištění
This one song goes to my girlfriend who is also my soul mate, my friend, my girl, my sister, my companion, my pillar, my fellow traveller, my sunlight, my heart, my brain, my legs, my arms, my hug, my five senses, my shelter, the other half of me, my ALL and I really feel to be the most lucky guy all over the universe... despite the fact that one hundred thousand years are not enough time and I know that I want to stay more... I wish everyone can have the chance to feel like me. Thanks for putting some unique words and wonderful sounds to my feelings!!!	Tato píseň je pro moji přítelkyni, která je moje spřízněná duše, můj přítel, moje holka, moje sestra, můj společník, mým sloupem, mým spolucestujícím, mým světlem, mým srdcem, mým mozkem, mými nohami, mýma rukama, mým objetím, mých pět smyslů, mé přístřeší, druhá polovina mě, moje VŠECHNO a já se opravdu cítím jako nejšťastnější chlap na celém světě. Navzdory tomu, že sto tisíc let není dost času a vím, že bych chtěl zůstat déle. Přál bych si, aby se každý mohl cítit jako já. Díky za to, že jsem do svých pocitů vložil pár jedinečných slov a úžasných zvuků!!!	Láska je jednota (dvou doplňujících se částí) Čas je protivník
Dido... thank you so much for making the best music I've ever heard. IDK what I would have done all these years if I didn't have your music to get me through the good and bad times....	Dido, děkuji za to, že jsi vytvořila tu nejlepší hudbu, jakou jsem kdy slyšel. Co bych jinak dělal/a všechny ty roky, kdybych neměl/a tvoji hudbu, během dobrých i špatných chvil.	Dobry je nahoře/špatny je dole
OMG, this just pure magic	OMG, toto je naprostý zázrak.	Emoce jsou kouzla/magie/zázrak
Dido and Enya collaboration would be freakin' amazing. They would sound very soothing together like watching a	Spolupráce Dido a Enyy by byla úžasná. Společně by zněly jako když sledujete mořskou vlnu, jež vás uklidňuje.	Stavy jsou tvary/forma/podoba – přirovnání

calming ocean wave. 		
This is one of the most beautiful songs ever recorded. By anyone. EVER. Less than 2 hours ago, I stood there at the House of Blues in Boston, and watched in awe as I saw Dido perform this song live. I was an absolute emotional wreck for 2 minutes and 44 seconds.	Tohle je jedna z nejlepších skladeb, které kdy byly vůbec nahrány. Před necelými dvěma hodinami jsem tam stál, v House of Blues v Bostonu, a v úžasu sledoval naživo Dido, která hrála tuto píseň. Byl jsem absolutní emoční troska celé 2 minuty a 44 sekund.	Emoce jsou křehkým předmětem.
Miss u B ... I'll smile and leave	Chybíš mi B... Budu se usmívat a odejdu.	Stavy jsou umístění/zjištění

WHAT I'M DOING HERE

Metaforický výraz	Překlad	Typ metafory
YES You' re the BEST	Ano, jsi nejlepší	Stavy jsou umístění/zjištění
Thank you Dido for the beautiful music	Děkuji, Dido, za tvoji krásnou hudbu.	Stavy jsou umístění/zjištění
I loved	Miloval/a jsem	Stavy jsou umístění/zjištění
The world is a better place thanks to Dido's music	Díky hudbě od Dido je svět lepším místem, děkuji	Stavy jsou umístění/zjištění
	Emotikon – láska, srdce, zamilovat se	Stavy jsou umístění/zjištění

Příloha 3

Seznam použitých metafor v analýze písní zpěvačky Dido a počet jejich druhů a výrazů.

METAFORA	POČET DRUHŮ	POČET VÝRAZŮ
1. Stav jsou umístění/zjištění	8	8
2. Změna stavu je změna směru	5	6
3. Láska je válka	4	4
4. Akce jsou pohyby	4	4
5. Změna je pohyb	4	4
6. Vnější podmínky jsou klima	4	4
7. Život je cesta	3	3
8. Vědomí je nahoře	3	3
9. Čas je změna/Čas je ten, kdo dělá změnu	2	2
10. Personifikace	2	2
11. Láska je cesta	2	2
12. Myšlenky jsou objekty	2	2
13. Emoce jsou entity uvnitř člověka	2	2
14. Myšlenky jsou umístění/zjištění	2	2
15. Poškození je fyzické zranění	2	2
16. Psychické síly jsou fyzické síly	1	1
17. Myšlenky jsou vnímání/ chápání	1	1
18. Emoce jsou prostředkem k pohybu nebo činnostem	1	1
19. Ovládání je aktivní	1	1
20. Mysl je tělo	1	1
21. Láska/emoční stav je objekt	1	1
22. Emoční stavy jsou zjištění	1	1
23. Dobrý je nahoře/špatný je dole	1	1
24. Myšlenky jsou jídlo/pokrmy	1	1
25. Láska je šílenství	1	1
26. Láska je teplo/záře	1	1
27. Život je obraz	1	1
28. Láska je vězení	1	1

29. Slova jsou emoce	1	1
30. Láska jsou peníze	1	1
31. Úspěch je ztráta/zisk	1	1
32. Emoce jsou teplo/záře	1	1
33. Úspěch je nahore	1	1
34. Šťastný je nahore/smutný dole	1	1
35. Příležitosti jsou objekty	1	1
36. Slova jsou smyslové vjemy	1	1
37. Čas je jídlo	1	2
38. Čas je něco, co se pohybuje směrem k nám	1	1

Příloha 4

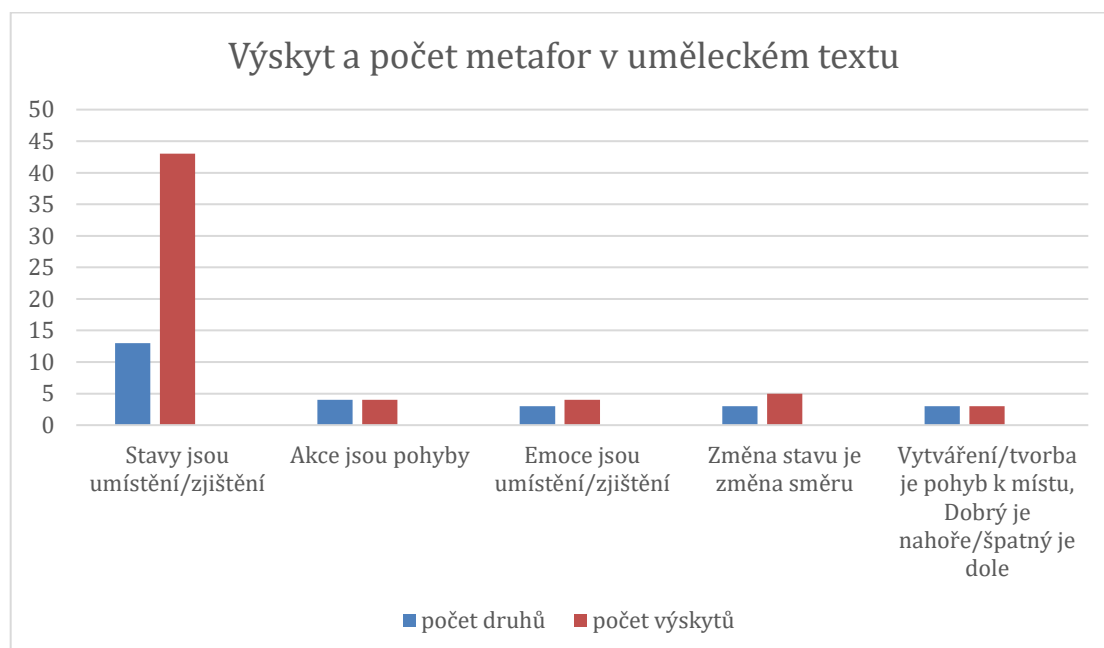
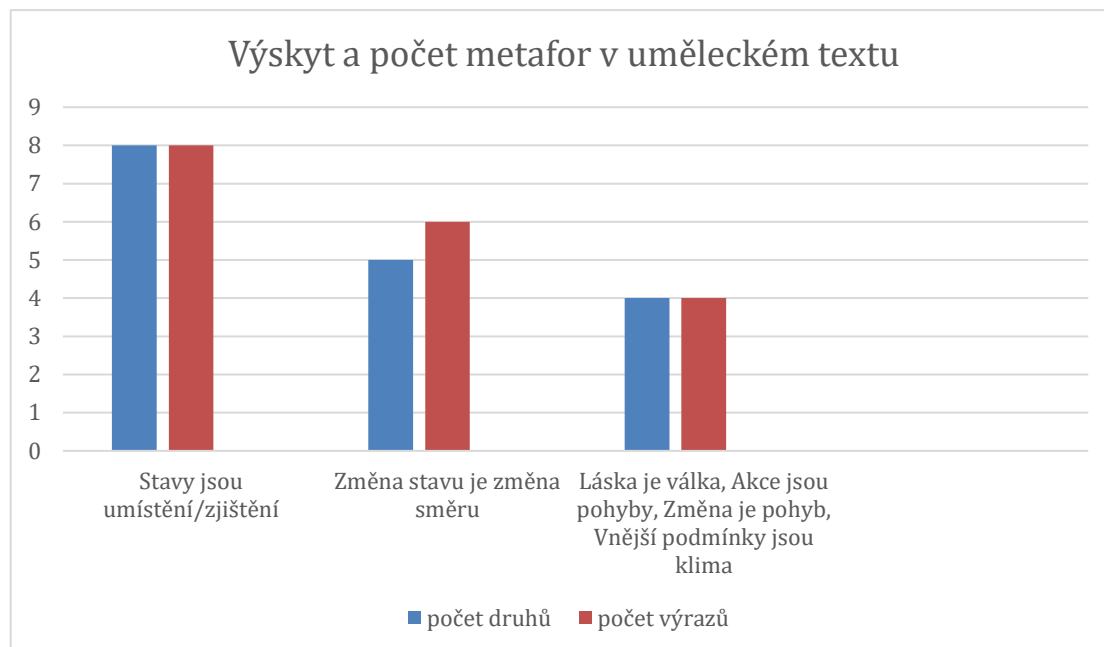
Seznam použitých metafor v analýze komentářů fanoušků a počet jejich druhů a výrazů.

METAFORA	POČET DRUHŮ	POČET VÝRAZŮ
1. Stav jsou umístění/zjištění	13	43
2. Akce jsou pohyby	4	4
3. Emoce jsou umístění/zjištění	3	4
4. Vytváření/tvorba je pohyb k místu	3	3
5. Dobrý je nahoře/špatný je dole	3	3
6. Změna stavu je změna směru	3	5
7. Existence je umístění/zjištění	2	3
8. Emoce jsou křehkým předmětem	2	2
9. Čas je prostředek/východisko/útočiště	2	3
10. Emoce jsou náboženství	2	2
11. Myšlenky jsou místa/zjištění	1	1
12. Emoce jsou pohyby	1	1
13. Emoční intimita je fyzická blízkost	1	1
14. Život je cesta	1	1
15. Život je hra	1	1
16. Život je příběh	1	1
17. Emoce jsou entity uvnitř člověka	1	2
18. Vlastnictví/majetek je bohatství	1	1
19. Zdraví je nahoře	1	1
20. Emoční stabilita je kontakt se zemí	1	2
21. Pozice/postavení je dole	1	1
22. Stav jsou teplo/žár	1	1
23. Myšlenky jsou jídlo/potrava	1	1
23. Předměty jsou vlastnosti/stavy	1	1
24. Mysl/rozum je tělo	1	1
25. Vytváření/tvorba je pohyb k emocím	1	1
26. Slova jsou fyzické vlastnosti	1	1

27. Intenzivní emoce jsou žár/ teplo	1	1
28. Kontrola je nahoře	1	1
29. Život je umístění/zjištění	1	1
30. Stavby jsou náboženství	1	1
31. Láska je jednota dvou doplňujících se částí	1	1
32. Čas je protivník	1	1
33. Emoce jsou magie/kouzla	1	1
34. Stavby jsou forma/tvary/podoba	1	1

Příloha 5

Grafické znázornění výsledků použitých metafor v uměleckém a neuměleckém textu.

Bag of Words model

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34		
HURRICANESS	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
GIVE YOU UP	0	0	0	0	2	1	1	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
HELL AFTER THIS	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
YOU DON'T NEED A GOD	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
TAKE YOU HOME	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
SOME KIND OF LOVE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
STILL ON MY MIND	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	1	0	0	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
MAD LOVE	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
WALKING BY	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
FRIENDS	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
CHANCES	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	
HAVE TO STAY	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	
WHAT I'M DOING HERE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Metric MDS

